

Dr. Marczell Mihály:

PÜNKÖSD

II. rész: PÜNKÖSD UTÁNI IX. VASÁRNAP

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

61. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó.....	6
a) alcsoport: Találkozás ideje.....	6
1. beszéd: Az Istennel való találkozás szent pillanata.....	6
2. beszéd: Az Isten mindenekfeletti segítsége.....	7
3. beszéd: Isten beszéde – a múlt élményein át.....	8
4. beszéd: A jövő képe mint az Istenhez hívás ígéje.....	8
b) alcsoport: Az Isten kegyelmének érkezési idejéről.....	9
1. beszéd: Mi az idő az Isten szemében?.....	9
2. beszéd: Mikor látogat az Úr?.....	10
3. beszéd: Mi az első találkozás?.....	11
4. beszéd: A keresztségre való hívás időpontja.....	12
5. beszéd: „Si vocem eius audieritis”.....	12
6. beszéd: Az Úr szeretetsugárzása.....	13
7. beszéd: Könyörületes Jézus.....	14
8. beszéd: A bűnös felé forduló Jézus.....	14
9. beszéd: A kufárokka kemény Jézus.....	15
10. beszéd: Az örök tanító Jézus.....	15
B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek.....	16
1. (Introitus) beszéd: Segítöm az Isten.....	16
2. (Introitus) beszéd: Szent neved életem ereje.....	16
3. (Introitus) beszéd: „Szabadíts meg a gonosztól”.....	17
1. (Oratio) beszéd: Az imádság gyakorlata.....	18
2. (Oratio) beszéd: Kérésünk helyes módja.....	18
1. (Graduale) beszéd: Mi a leghatalmasabb?.....	19
2. (Graduale) beszéd: Kicsoda a legmagasztosabb?.....	19
3. (Graduale) beszéd: Utunk az Isten felé.....	20
1. (Offertorium) beszéd: Az Isten ítéleteinek értéke.....	20
2. (Offertorium) beszéd: Legyen követőd, Uram, minden szolgád!.....	21
3. (Offertorium) beszéd: Zeng az úr szava.....	22
1. (Secreta) beszéd: Hostia redemptio.....	22
1. (Communio) beszéd: Életet kínál az élet vándorának.....	23
2. (Communio) beszéd: Szeretetegyütttest biztosít a föld emberének.....	23
3. (Communio) beszéd: Szeretettel övezze az élet igazságait!.....	24
4. (Communio) beszéd: Inhabitatio Christi!.....	25
B/ rész – b/ csoportja: a napi Evangéliumra épülő beszédek.....	25
Különálló beszédek.....	26
a) alcsoport: A „szent város” szemléletéből fakadó beszédek.....	26
1. beszéd: A „szent város” felé.....	26
2. beszéd: Látom a „szent várost”.....	27
3. beszéd: A „szent város” hivatása.....	27
4. beszéd: Isten szent városa.....	28
5. beszéd: A várakozás szent városa.....	28
6. beszéd: Lát a Mester – emberi szemmel.....	28
7. beszéd: Lát a Mester – isteni szemmel.....	29
8. beszéd: A várost sajnálja.....	29
9. beszéd: A lakókat szánja.....	29
10. beszéd: A lelkeket fájlalja.....	29
11. beszéd: A szerető Isten hangja.....	29
12. beszéd: Hívta – megváltói ígérettel.....	29
13. beszéd: Hívta – prófétai szavakkal.....	30
14. beszéd: Egyéni indításokkal.....	30

15. beszéd: Attendite!	30
16. beszéd: Videte!	30
17. beszéd: Cavete!	30
18. beszéd: A jövő – függvény	30
19. beszéd: A szabad jövő – előre tudott függvény	31
b) alcsoport: Az Úr házával kapcsolatos beszédek	31
1. beszéd: Isten háza	31
2. beszéd: Ember lélekvára	31
3. beszéd: Isten és ember találkozója	31
1. beszéd: Szentélye – az Istennek	31
2. beszéd: Szent tűzhelye – lélektömjénnek	31
3. beszéd: Oltára – istentiszteletnek	31
1. beszéd: Áldozatot bemutatók	31
2. beszéd: Könyörögve kérők	32
1. beszéd: Az utca piaca	32
2. beszéd: Az üzletek boltja	32
3. beszéd: A pengő érc trezorja	32
1. beszéd: Suhog – a kufár hátán	32
2. beszéd: Suhog – az anyagiasok hátán	32
3. beszéd: Suhog – a lelketlenek hátán	32
1. beszéd: Embervárás	32
2. beszéd: Emberhallás	32
3. beszéd: Emberáldás	32
c) alcsoport:	33
1. beszéd: Isten templomai	33
2. beszéd: A mi templomunk – látomásképekben	33
3. beszéd: „Az Úr nagyon ottan”	33
4. beszéd: Isten háza – az ember végnélküli lélekszentélye	34
5. beszéd: Az Úr látogatása	35
6. beszéd: Isten látogatása	35
7. beszéd: Az Úr személyes látogatása	35
8. beszéd: Az Úr szimbolikus látogatása	36
9. beszéd: Isten kódében	36
10. beszéd: A hit kegyelme és a látás ténye	36
11. beszéd: Hát magunkra hagy az Isten?	37
Beszédláncok	37
I. beszédlánc címe: Az Úr hívása	37
1. beszéd: Az ember és az Úr	37
2. beszéd: Az Úr hívó szava	37
3. beszéd: Az Úr hívása – az egyes ember felé	37
4. beszéd: Az Úr hívása – a nemzetek felé	38
5. beszéd: A könnyező Mester	38
II. beszédlánc címe: Az Úr ítélete	38
1. beszéd: Az Úr kopogtatása	38
2. beszéd: Az Úr büntető látogatása	38
3. beszéd: Az ítéletei	38
I. beszédlánc címe: A hivatásslolgálat eredménye	39
1. beszéd: Jöttem hozzátok	39
2. beszéd: Mit láttam?	39
3. beszéd: Mit tettem?	39
4. beszéd: Mit látok a jövőben?	39
II. beszédlánc címe: A síró Mester	39
1. beszéd: Aki előtt idegenek a könnyek	39
2. beszéd: Aki hazája pusztulásán megrendült	39
3. beszéd: Aki barátja sírjánál könnyezik	39

4. beszéd: Aki a szeretet fájdmából hullat könnyek.....	39
III. beszédlánc címe: Az Úr tervének eredménye.....	39
1. beszéd: Megváltót ígér az Úr.....	39
2. beszéd: Emberlelket erre készíti az Úr.....	39
3. beszéd: A sötétség népévé lett az ember.....	39
4. beszéd: A választottak békéjét is elvesztette az ember.....	40
IV. beszédlánc címe: Az Úr fénye és az ember sötétsége.....	40
1. beszéd: Fényt vet az Úr.....	40
2. beszéd: Utat mutat az Úr.....	40
3. beszéd: Vakká lett a „választott ember”.....	40
4. beszéd: Nem gyulladnak új fények.....	40
V. beszédlánc címe: Zárt világok.....	40
1. beszéd: Abscondita?.....	40
2. beszéd: Cur abscondita?.....	40
3. beszéd: Quid per lucem?.....	40
4. beszéd: Quid per visionem (subiectivum)?.....	40
VI. beszédlánc címe: Lux Dei actus homini.....	40
1. beszéd: Illuminans.....	40
2. beszéd: Movens.....	41
3. beszéd: Perficiens.....	41
4. beszéd: Deificans.....	41
VII. beszédlánc címe: A választott nép hivatása.....	41
1. beszéd: Az igaz Istenben való hit megőrzése.....	41
2. beszéd: Az igazi áldozat bemutatása.....	41
3. beszéd: A Megváltó jövetelének előkészítése.....	41
4. beszéd: Az Isten hatalmának és irgalmának bemutatása.....	41
5. beszéd: Isten szeretete.....	41
VIII. beszédlánc címe: A választott nép eltévelyedése.....	41
1. beszéd: Káin bűne.....	41
2. beszéd: A Szodoma előtti bűne.....	41
3. beszéd: Izaiás népe.....	41
4. beszéd: A „léleknélküli írástudás”.....	42
IX. beszédlánc címe: Az Úr állandó hívó szavának csengése.....	42
1. beszéd: A bábéli isteni szó.....	42
2. beszéd: A Sion hegyén csengő isteni szó.....	42
3. beszéd: Jeruzsálem pusztulásának isteni szava.....	42
4. beszéd: A Messiás tanító szavai.....	42
5. beszéd: A Messiás csodatevő isteni szavai.....	42
X. beszédlánc címe: Az Isten gondviselő kezének elhúzódása.....	42
B/ rész – c/ csoportja: Szentleckéhez fűződő beszédek.....	42
Különálló beszédek.....	43
a) alcsoport: A büntető Bíró.....	43
1. beszéd: Az élet tanítva intő példái.....	43
2. beszéd: A bálványimádás büntetése.....	44
3. beszéd: Ne paráználkodjál!.....	44
4. beszéd: Ne zúgolódjál Isten ellen!.....	45
5. beszéd: Az Úr tilalomfái.....	45
6. beszéd: Az Ószövetség előképei.....	46
b) alcsoport: A kísértés kérdése.....	46
1. beszéd: Mi a kísértés?.....	46
2. beszéd: Mi a kísértés értelme?.....	47
3. beszéd: Mi a kísértés határa?.....	47
4. beszéd: Mi a kísértés hatása?.....	47
5. beszéd: A kísértés rettentő ereje.....	48
6. beszéd: Mi az élet egyik bölcs szabálya?.....	48

7. beszéd: Az ember életútja.....	48
8. beszéd: Az emberi önhittség ellenszerei.....	49
Beszédláncok	50
I. beszédlánc címe: „A bűnös ember tettei”	50
1. beszéd: Csak enni és inni	50
2. beszéd: Csak szórakozni.....	50
3. beszéd: Csak bujálkodni	50
4. beszéd: Csak a földiekben gyönyörködni.....	50
II. beszédlánc címe: A Krisztust kísértők.....	51
1. beszéd: „Érttem halt, tehát velem marad”	51
2. beszéd: „Érttem halt, hát kegyelmes marad...”	51
3. beszéd: „Érttem halt, hát Magához visz...”	51
4. beszéd: „Érttem halt, hát Vele élem örök életemet...”	51

Előszó

Aki a mai vasárnap liturgikus szövegeit olvassa, annak az a gondolat ötlük az eszébe, hogy szinte ellentétesképpen rajzolódik elénk az Úr Jézus alakja. Elölép a **jóságosan gondoskodó** és szerető Mester, és ugyancsak megjelenik a **szigorúan ítélő Bíró**. – Ennek a leszögezhető ellentétes ténynek a figyelembevételével az „**igazsággal szerető Úr vasárnapjának**” mondanám a mai ünnepet. – A beszédek témájának területe tehát lehet a két végpont: a lelke jóságát feltáró Mester (szomorkodik Jeruzsálem pusztulásán) és a keményen ítélkező Mester (a kufárok kiűzése). Az ellentétes lelkület kérdésének kiegyenlítése csak harmadrangú feladat marad, mert a Jóság elemi ellentéte, tehát gyökerzeti elítélése minden nagy gonoszságnak. – A beszédvázlatok közlését a megszokott rendben fogjuk végezni. Az **A/ részben** a fenti gondolatokat fogjuk érinteni. Csak az Úrral való találkozást általában és az Úr közölte kegyelmek vételének időpontját fogja ismertetni. A főcél az lesz, hogy mikor jött el számunkra az Úr látogatásának napja. – **B/ részben** az „írott liturgia” felvetette kérdéseket fogjuk érinteni. Ebben azután – **a/ csoportban** a „kis liturgia”, majd a – **b/ csoportban** a napi Evangélium szövege, végül – **c/ csoportban** a napi Szentlecke kerül magyarázat alá. – Lássuk most ezeket egyenként.

* * *

A/ rész: az ünnep jellegét (és részben a „kis liturgia” szövegeit) érintő beszédek Az ünnep jellegének tartalmát a **kegyes** Úrral és a **szigorú** Bíróval való találkozás adja meg. – Az egész ünnep liturgikus szövegei pedig azt a gondolatot tárják elénk, hogy az ember akarva, nem akarva találkozik az Istennel. Mégpedig úgy, hogy szemben találja Vele magát és úgy látja az isteni Arcnak különféle alakban való megjelenését. – Ez a **találkozás** igen sokszerű és igen sok ellentétes eredőt szülő. Épp azért igen fontosnak látszik, hogy a hitszónokok több alkalommal szóljanak erről, hogy a hívek reátaláljanak az igaz és lelki életüket emelő isteni találkozások útjára. Ezt a kérdést akarjuk kissé részletesen értelmezni.

a) alcsoport: Találkozás ideje

1. beszéd: Az Istennel való találkozás szent pillanata

(Dogmatikus beszéd: A két nagy találkozás)

Bev.: Az Írás döntő szóval hirdeti: „Benne élünk, mozgunk és vagyunk, amint ezt már egymásik költőtök is megmondta: az ő fiai vagyunk” (Ap.Csel. 17,28). Tehát nem távol, hanem legközelebb: Istenben él és tevékenykedik az ember. Ha pedig így van, akkor miért nem észlelhető közvetlenül ez az isteni felemeltetés? – Gyakran halljuk, hogy **elméleti** alapon tagadják az égi Atya létét, és igen sokszor észleljük, hogy az Istentől **elszakadt étellel** állítják, hogy csak mulandó anyag vagyunk. Azt kell mondanunk: **ezek a testvérek még nem találkoztak az Úrral!** Pedig az Egyház tanítása szerint az „Úr megjelenése” nem csupán történelmi tény (karácsony), hanem az **ember egyéni életében** is jelentkező szent esemény. – Vizsgáljuk ma ezt a kérdést: mikor találkozik az ember az égi Atyával? – A találkozás az Írás tanítása szerint kettős: a **földé** és az **örök** életé. Az első ezeryi féle változat nyomán észlelhető, az örök életé pedig az ítélet napján következik be. Mind a kettő valóság; csak az a különbség, hogy az egyik lelki élményeken át jelentkezik, a másik pedig a szellemi látás csodás eredője.

1. Az első találkozás akkor történik, amikor személyes öntudattal reádöbbenünk: itt az Isten.

Igen fontos mozzanat az, hogy a **személyes öntudat** idejét hangsúlyozzuk. Ez az ember szellemi erejének ideje, tehát a tudatos találkozás időszaka is.

a) Az ember ugyan már a **fogantatás** lélekkeremtésében találkozik az Istennel, de ez a tény csak a tudatraébredésben nyer kifejezést. Addig csak az Isten érintkezik az emberrel, de az ember nem tud az Istenről. Lélekkeremtés, lélekmegszentelés és lélekkapcsolódás – **ontológiai** igazságok, de **alanyi** értelemben az öntudatra ébredés „találkozásai”.

b) A személyes tudat pillanatától kezdve ugyanis **kettős dinamikát** mutat az ember élete. Teljes igazságként hangzik az apostol szava, amely az Isten és az ember szerepét értékeli mondván: „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10). – Mindent **ad** az Isten – és ez az első életgazdagítás –, de tevékenyen **felhasználhat** az ember –és ez a

második mozzanat. Az Isten tehát a gazdagító, és az ember a sáfárkodó. Így már észlelhető, hogy az öntudatos ember a vétel és felhasználás munkájában találkozik az Istennel. –Igaz, hogy ennek a kapcsolatnak életet adó jellegét nem minden ember észleli. De vajon felfogja-e a fecske a levegőben rezgő hanghullámokat?... Észleli-e a dalok rezgő akkordját?... Jól mondja a pogány hinduból megtért Sandhu Sundar Singh: égi dalokat csak az hallhat, aki jóakarátú készséggel hangolja magát az isteni hangokhoz. Az érdektelenek fülein átfutnak a melódiák akkordjai... De az is igaz, hogy igen sokan a csapások és szenvedések alkalmával hallják az Isten szavát. Egek felé törő sóhajuk így szól: „Íme azonban, az Isten segít engem, s az Úr oltalmazza lelkemet. Fordítsd a rosszat ellenségeimre, igazságodban veszítsd el őket” (Zsolt. 53,6-7). Válaszul pedig így szól az Úr: „Mindaddig emberi erőt meghaladó kísértés nem ért titeket. Hűséges az Isten, aki erőtökön felül nem hagy megkísérteni, hanem a kísértéssel együtt a szabadulás lehetőségét is megadja, hogy kibírájátok” (1Kor. 10,13). – Az élet nagyjai, írók, tudósok és művészek beláthatatlan serege mondja François Coppée-val, hogy a „Meváltó szenvedés” az Istenhez segítő égi kegyelem. Sőt megállapíthatjuk, hogy minket is „hazasegít” a szenvedés, míg „eltávolít” a sok élvezet. Az igazság az, hogy az élvezetek zaja elcsendesíti az Isten hangját...

2. De az emberi lélek igazi és színről színre való találkozása az Istennel az örök élet kapujánál történik.

Ennek a tételnek kinyilatkoztatott alakja így szól: „Hiszen meghaltatok és életetek Krisztussal az Istenben van elrejtve. Amikor Krisztus, a mi életünk, megjelenik, vele együtt ti is megjelenetek a dicsőségben” (Kol. 3,3-4). A halál elszakít a földtől, de közel hoz az Istenhez. Ítélet és végnélküli élet a találkozás...

a) Igaz tehát, hogy ez a találkozás már az **örök élet világa**, amelyben a végnélküliség vonalán él az ember. – Az Atya szeretetéből ugyanis ide torkollik az emberi élet. Akár tudatosan hiszem, akár hitetlenül élem. – Minden folyó a tengerbe zuhatagozik, minden „élő folyó”, minden ember az Eredet-höz, az Istenhez tér vissza. Van örök világ, és ennek **személyes birtokosa** lesz az ember. – Ennek első mozzanata az **ítélet**, és folytatása a **büntetés**, vagy az isteni **jutalom**. – Íme! Van tehát találkozás akarva, nem akarva!

b) A megnyugtató és vigasztaló mozzanat pedig abból az igazságból árad felénk, amely szerint Isten itt is az örök Szeretet, akinek közelében **kiteljesülő boldogságot** várhat és élvez az ember. – De el ne bizakodjunk! Jól jegyezzük meg Szt. Ágoston szavait: „volt lélek, aki élete utolsó percében találkozott a Mesterrel és üdvözült (a jobb lator!), és ezért kétségbe ne essünk üdvözülésünket illetőleg... De csak **egyről** tudjuk ezt, tehát **el ne bizakodjunk!**” – Szeretet az Isten, tehát még csapások erejével is Magához vonz, és az örök boldogsággal gazdagít a velünk **találkozó Atya**.

Bef.: Mivel zárhatnók gondolatainkat? Ezzel az igazsággal: az ember az Isten függvénye, de az Isten megismerése és megszerzése a **személyes erőfeszítés**, továbbá az **isteni kegyelem** műve a földön. – Aki pedig ahhoz alakítja lelkét, hogy életben hallja az Úr szavát és úgy hangolja életét, hogy istenivé nemesíti önmagát, az a mennyek országában való együttélésre készíti elő örök életét.

2. beszéd: Az Isten mindenekfeletti segítsége (Dogmatikus beszéd: A kegyelem ajándékai)

Bev.: Maga jár-e a földön az ember, vagy Isten kegyelmével gazdagítva áll-e az életben tevékenységével? – És ha gazdagon, akkor honnét vette?

1. Krisztus szerezte.

Krisztus a Megváltó. Róla írja az Írás: „Valóban a mi betegségeinket ő hordozta, s a mi fájdalmainkat ő viselte; és mi őt szinte bélpoklosnak tekintettük, az Istentől megvertnek és megalázottnak” (Iz. 53,4). Sőt erre hivatkozik az evangélista is mondván: „Így beteljesedett Izaiás próféta jövendölése: „Ő elvette betegségeinket és bajainkat hordozta” (Mt 8,17). – De kérdezhetném: Mit ad nekem Krisztus?

a) A megváltás kegyelmét. Ezt futamozza előre a Zsoltáros: „Hadd legyen kedves előttem szájam beszéde, és szívem elmélkedése mindenkor. Uram, én segítöm, én üdvözítöm!” (Zsolt. 18,15). Majd erre magyarázható Jób szava: „Mert tudom, hogy Megváltóm él, s a végső napon felkelek a földről” (Jób 19,25). – De mindezek felett keményen és világosan szól a próféta mondván: „És ellenségeidet megetetem a saját hússal, és mint a musttól, megittasodnak saját vérüktől; és minden test megtudja, hogy én vagyok az Úr, a te megszabadítód, és a te megváltód, Jákob Erőse!” (Iz. 49,26).

b) A természetfeletti rendbe való emelés égi kegyét. Ezért mondja az apostol: „Hiszen Krisztusnak

lettünk sorstársai, de csak úgy, ha a kezdettől fogva táplált szilárd bizalmunkban mindvégig állhatatosan kitartunk” (Zsid. 3,14). – Arra azonban ügyeljen az ember, hogy ez a kegy ne legyen csak tétel, hanem olyan tevékeny élet, amint az apostol parancsolja mondván: „El ne hanyagold a benned lévő kegyelmet...” (1Tim. 4,14).

2. Minden ember megnyerte.

a) Mint lehetőséget. Mindenkire áll ez a mondás: „Mert az Úrnál van az irgalom, és bőséges nála a szabadítás” (Zsolt. 129,7). Sőt mindenki veszi Isten kegyelmét. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

b) De a lehetőség – életfeltételünké lesz. „Ezt mondja az Úr, aki megváltott téged, aki téged az anyaméhből alkotott” (Iz. 44,24). Nagyon természetes, hogy ez az isteni hír a megváltás híre, és kegyelme ezt is igényli, hogy magad is dolgozzál a lélekmegváltásod művén. Venni lehet és kell az Isten ajándékát, de számot kell adni a felhasználás módjáról. „Tudod, hogy szigorú ember vagyok: elvesszem, amit le nem tettem és learatom, amit nem vettem. Miért nem adtad hát pénzem a pénzváltónak, hogy megjövet kamatostul kaptam volna vissza?” (Lk 19,22-23). Mert törhetetlen igazság az, hogy a szolgálat mérve szerint ítél és jutalmaz, vagy büntet az Isten. „...Éheztem ugyanis és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, vándor voltam és befogadtatok...” (Mt 25,35).

Bef.: Döntően erős az Isten. Tőle a lehetőség. Belőle a megvalósulás és Ő maga az ember életének végérvénye, döntő megítélője.

3. beszéd: Isten beszéde – a múlt élményein át

(Erkölcsi beszéd: A „temetett múlt” beszél...)

Bev.: Csak „elhantol” az idő, valóban azonban életre kel minden élmény. – Csak látszólagos a „temetés”, a valóság a végnélküli élet. – Ezek előrevetése után kérdezhető: milyen jelentősége volt a múltnak? Hallgatag temetői sírdombok sora csupán, vagy az Isten titkos beszédének hangoztatói?...

1. Temetett világ a múltunk.

Az ember a mulandó világ lakója, tehát cselekedetei is látszólag ehhez simulnak.

a) Megtörténnek és a feledés homályába(?) burkolódnak.

b) De valóban itt is élnek és az isteni élet szolgálatában tevékenykednek.

c) És mindezt az isteni jószág terve alapján valósítva – még így sem helyezkedhetnek el Isten szeretetén kívül.

2. De Isten terve szerint hangoskodó minden cselekedetünk.

A múlt temetése után – rajta keresztül – szól az Úr.

a) Ez a lelkiismeret szava.

b) Ez a jövő megítélés biztos tudata.

c) És végül ez az életet újjá alakítani akaró égi Atya szeretetének hívó szava.

Bef.: Így is találkozunk az Istennel, aki még a temetett múlt világában is közeledik emberfiához.

4. beszéd: A jövő képe mint az Istenhez hívás ígéje

(Dogmatikus beszéd: Az idők Ura)

Bev.: Ember előtt függönyök húzódnak, Isten előtt minden fényben áll. A föld emberének sorsa is világos az Isten előtt, mert végső elemzésben Tőle és Benne az élet. – De miért húzódik itt-ott el a jövőt záró függöny az emberek előtt? Ez sem lehet véletlen műve, hanem az Isten szerető munkája, aki megnyilatkoztatja a jövőt, hogy szentté alakítsa a jelent. – Hogyan mutatkozik ez a szent város pusztulásának feltárásakor?

1. A szent város sorsa kemény.

Olyan képet árul el, amelynek jelszava: a pusztulás. „...és a hét közepén megszűnik a véres áldozat és az eledeláldozat, és a templomban a vészhozó undokság leszen, és végesvéig megmarad a pusztulás” (Dán. 9,27).

a) Rémtörténet a város és templom sorsa. Az Isten terve – a szent falak emelése. Dávid és Salamon küldetése. Ember műve a templom felépülése. „Ő kegyelmet talált Istennél, és könyörgött hozzá, hadd készíthessen hajlékot Jákob Istenének. A templomot azonban Salamon építette föl” (Ap.Csel. 7,46-47). – Végül Isten ítélete – a város pusztulása. Az Írás azt mondja róla: „Jeruzsálem, Jeruzsálem! Te megöled a prófétákat és megkövezed a hozzád küldötteket. Hányszor akartam egybegyűjteni fia-

dat, mint ahogy a tyúk gyűjti szárnyai alá csibéit, de te nem akartad” (Lk 13,34).

b) De beszédes esemény – az előrevetített pusztulásnak réme. Itt nem az ijesztgetésről van szó, hanem figyelmeztető életsorsról. Lám milyen isteni gondolat és tervszerű szeretet az, hogy figyelmeztet a jövőn át, hogy miképpen éljük a jelent. „Ti ma elhagytátok az Urat s holnap egész Izraelre fog zúdulni haragja” (Józs. 22,18). Így egészen világos, hogy a bűnhődő megaláztatik, és ennek láttára a mai bűnös is az alázat, a tisztulás útjára lépés, végül is az Isten tervének meghajló szolgálójává válik.

2. De a szenvedő népnek sorsa emelkedő.

Épp azért letörő a végső kép. Van alázkodás és lesz emelkedés. Szent igazságot énekel a Zsoltáros: „Örvendezzünk annyi napig, mint ameddig megaláztál minket, s annyi évig, mint ameddig nyomorúságot láttunk” (Zsolt. 89,15).

a) Összetörést mutat a szenvedés képe. A felfuvalkodott és csak a földiekben bizakodó Jeruzsálem sorsa a pusztulás. De ez a látvány, ez az előrevetített kép indítson minket arra, hogy ne a földiekben, hanem Krisztusban bizakodjunk és krisztusi életet éljünk. – Az előrevetített kép azt mutatja, hogy az Isten háza és az ember vigaszainak otthona rommá lesz. – De végül is arra int, hogy isteni életünkkel dolgozzunk, hogy a földiek pusztulását látva –égiek felé forduljunk. Így azután megemel a megváltás reménye. – De maga nem elég a felmagasztosulásra. Minden a Messiástól várható. Azért hullat könnyet a pusztulás rajzolásakor. A Messiás könnyei megváltó erők. Azért csordulnak ki „gyermekei” földi szenvedései előrelátásakor.

b) De a jövő nem marad vigasztalan kép, mert a könnyeinél több a később hulló vére, amelynek ereje övéit magához ragadja. Ezt csendíti az apostol is mondván: „Benne van vére által szerzett megváltásunk, bűneink bocsánata, kegyelme bőségének arányában” (Ef. 1,7). – Így lesz a „szent város” kép, a jövő örök város lakóinak életreményt és életet átalakító isteni előrejelzés. Olyan előrerajzolt isteni kép, amelynek kontúrjai megindítják és magához ragadják a föld emberét.

Bef.: A „szent várost” siratja a Mester, de a „szent város népét” még ennek a sötét képnek rajzolásával is égi Atyjához segíti a Mester.

*

b) *alcsoport: Az Isten kegyelmének érkezési idejéről*

Erről is igen szép beszédek lehetne mondani.

1. beszéd: Mi az idő az Isten szemében?

(Dogmatikus beszéd: Az „idő”)

Bev.: A bölcsélet nehezen határozza meg az időt, és alapjában a változás mérésének mondja. Szerinte az idő az előbb és utóbb kapcsolata. – De mi az idő az Isten világában?

1. Az Isten leereszkedésének perce...

a) Az Isten **maga** a Végtelen, Akiben nincs változás. Lényege: a **Van**. „Mondá az Isten Mózesnek: Én vagyok az „Aki vagyok” (2Móz. 3,14). – Tőle minden. Ezért mondja a próféta: „Emeljétek fel szemeteket a magasba, és nézzétek: Ki teremtette ezeket? Ő az, aki megszámolta kivezeti seregüket, és nevén szólítja valamennyiüket; nagy ereje, erőssége és hatalma miatt el nem marad egy sem” (Iz. 40,26). Ugyanezt írja Szt. Pál apostol más alakban: „Minden háznak van ugyanis építője, Isten azonban a mindenséget alkotta” (Zsid. 3,4).

b) De az Isten teremtési mozzanata – véges világot tekintve – az idő kezdete. Való tartalma ez volt: a van és a lesz. Ezt tanítja a Bölcs hirdető: „Mindennek megvan a maga órája, és minden dolog az ég alatt elmúlik a maga idejében” (Préd. 3,1). De az egész történet mérő idő kereké is az Istenben pereg. Figyelj csak az evangélistára, aki az Istenről ezt mondja: „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28). Az igazság az, hogy az örök változhatatlant szolgálja a teremtett idő is.

2. Az idő az emberrel való találkozás szent pillanata is.

Az emberi életet tekintve kettős találkozás a mi időnk.

a) Az Isten az időben teremt; de az ember csak későbbben döbben rá az isteni tetre. Az isteni döntés már a fogantatásban érvényesül, de a tudatba lépéskor nyer bennünk kifejezést. Addig **csak** az Isten érintkezik velünk (lélekteremtés, lélekmezsztelés!), de a személyes tudat pillanatától kezdve már szerepet talál az időben dolgozó ember is! Itt már az idő olyan égi kincs, amellyel Istenhez közeledik

az ember. Reádöbrent arra, hogy felettünk végtelen az Úr, és Hozzá siet az időben teremtett ember. Erre figyelmeztet Jeremiás is hirdetvén: „És értelmet adok nekik; hadd tudják meg rólam, hogy én az Úr vagyok, – és ők népemé lesznek, én pedig Istenükké leszek, mert teljes szívükből hozzám térnek” (Jer.24,7). Azért int alátra is az apostol: „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

b) De Isten az örök világában az idő végén is találkozást biztosít. Ez az élet igazi értelme. „Hiszen meghaltatok és éltetek Krisztussal az Istenben van elrejtve. Amikor Krisztus, a mi életünk, megjelenik, vele együtt ti is megjelentek a dicsőségben” (Kol. 3,3-4). Ez már az örök élet világa, amelyben a végnélküliség kategóriájában él az ember. Az Isten itt is változatlan. Az ember azonban kiteljesülő boldogság.

Bef.: Isten teremtménye az ember – és az embert Istenhez segítve hűséges szolgálja az ég Urának. Benne születünk és erejének utolsó rezdülésekor Istenhez érünk és Benne örökké élünk.

2. beszéd: Mikor látogat az Úr?

(Erkölcsei beszéd: Az Úr látogatása)

Bev.: Elméletnek látszó és nehéz kérdés ez; pedig gyakorlatilag igen fontos a reá adandó felelet. Mert valójában az a kérdés: hogyan választja Isten az Ő látogatásának napját?...

1. Amikor Ő akarja.

Ez az első felelet. – Ezt a gondolatot úgy kell megindítani, hogy Isten lényegét és tevékenységét a szabad elhatározásban kell megkeresnünk.

a) Ő a Teremtő. Róla mondja az Írás: „Mert az ő szavára lettek, parancsára létrejöttek” (Zsolt. 32,9). – Kellett-e teremtenie? Ezt mondja az Írás: „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). Ha pedig elolvasod a világegyetemre és az ember teremtésének történetére vonatkozókat, mindenütt azt látod: szabad döntésből teremt az Isten.

b) Ő az Üdvözítő. Itt már csak emberről van szó. A föld többi lénye nem a szabad teremtmény egyike. Az ember az egyetlen, akire áll ez a szó: „Isten az embert földből teremtette, s a maga képére alkotta” (Sir. 17,1). Ez az üdvözítő gondolat is szabad tett. Akár előrerendelt, akár később alakuló. A Prédikátor ezt mondja: „Mindennek megvan a maga órája, és minden dolognak, minden dolog az ég alatt elmúlik a maga idejében” (Préd. 3,1). – De az is bizonyos, hogy szeretetből Ő mindenkit Magához vonz. Jól jegyzi fel a Mester szavát az apostol: „Én pedig, ha fölmagasztalnak a földről, mindeneket magamhoz vonzok (Jn 12,32).

2. Amikor életed nagyon vágyja.

Ez az Isten látogatásának második időpontja. De hiszen teljesen az Istenen függ az embernek Vele való találkozása; hogyan szólhat bele ebbe az ember?

a) Tárnyilag igenis Isten minden. Mindenkinek tudnia kell és önmagára alkalmaznia ezt a szöveget: „Te ugyanis az Úrnak, a te Istenednek szentelt nép vagy: téged kiválasztott az Úr, a te Istened, hogy tulajdon népe légy minden nép közül, mely a földön vagyon” (5Móz. 7,6). De azt is tudnod kell, amit Izaiás mond: „Sövényel körülvette, a köveket kiszedte belőle, és szépen beültette; közepén tornyot épített, és sajtót vágott ki benne; és várta, hogy szőlőt hozzon, és vadszőlőt hozott” (Iz. 5,2). Ez pedig nyíltan hirdeti, hogy Isten látogatásának eredményes voltában szerepet talál az ember is.

b) A megoldás ott mutatkozik, ahol reáutalunk arra, hogy Isten terve szerint az ember vágyakozása és erőfeszítése is helyet talál az üdvösségben. – Milyen mozzanatokat tárhat fel ez a terv – az ember lelkében? Keresheted az üdvösség útját. – Ezért zengheted a Zsoltárossal: „Az Úr az én világosságom és üdvösségem: kitől kellene félnem? Az Úr oltalmazza éltetem: kitől kellene remennem?” (Zsolt. 26,1). De bízhat is a segítségében. Azért hallhatod az isteni ígét: „Megsegíti az Úr az igazakat, oltalmazójuk a szorongatás idején” (Zsolt. 36,39). Sőt egyenes módszert is kapsz az égi kinyilatkoztatásból: „Vegyétek föl az üdvösség sisakját és markoljátok meg a lélek kardját, ami Isten ígéje” (Ef. 6,17). Majd az Úr adta kiváltságot, hogy élhatsz az Isten adta kegyelemmel. Olvasd csak az apostol szavait: „Hiszen a törvény által meghaltam a törvénynek, hogy Istennek éljek. Krisztussal keresztre vagyok feszítve. Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem. Amennyiben most testben élek, Isten Fiának hitében élek, aki szeretett engem s önmagát adta értem” (Gal. 2,19-20). – Végre így találkozhat az Istennel. A földi találkozás csak előfutamozás, de az égi együttes végleges célba futás. Ezért olvassuk: „A mi hazánk azonban a mennyben van. Onnan várjuk az Üdvözítőt is: az Úr Jézus

Krisztust” (Fil. 3,20). Vele élünk a földön és Vele találkozunk az örök életben: „Az Úr tanítása alapján ugyanis ezt mondjuk nektek: Mi élők, akik az Úr eljövételéig megmaradunk, nem előzzük meg az elhunytakat. A parancsszóra, a főangyal kiáltására, Isten harsonazengésére az Úr maga száll le a mennyből, s először a Krisztusban elhunytak támadnak fel. Azután mi élők, akik megmaradtunk, a felhőkön velük együtt elragadtatunk a magasba Krisztus elé, és így mindenkor az Úrral leszünk” (1 Tessz. 4,15-17).

Bef.: Mikor látogat tehát **hozzád** az Isten? Szerető lelkével mindig nálad van, csak megértő szeretettel fogadd látogatását. De kopogtató kopogtatását itt-ott erősebben hallhatod. Ha akkor ráismersz, akkor lelkedbe száll és örökké veled marad. Örök igazság: „Nézd, az ajtóban állok és zörgetek. Aki meghallja szavamat és kinyitja az ajtót, ahhoz bemegyek és vele étkezem, ő meg velem” (Jel. 3,20). Csak legyen arra alkalmas a lelked, hogy halljad az isteni kopogtatást.

3. beszéd: Mi az első találkozás?

(Dogmatikus beszéd: A hit az első kegyelem)

Bev.: Az Isten a teremtés tényétől kezdve velünk van. Azért a legősibb találkozás percét a teremtés adná. De a fenntartással is velünk van; tehát soha nincs távol. – De a kérdés inkább ez: mikor észlelem én az ember Istennel való találkozását?

1. A hit kiárasztásában.

Isten és ember minden pillanatban érintkezik.

a) Az ember Istenéhez az **ész útján** közeledhet. Felismeri létét. Ezt tanítja Szt. Pál: „Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető. Éppen ezért nincs mentség számukra” (Róm. 1,20). – Végül ez is Istentől ered, mert a teremtés adta égi kincs. Mert hiszen a természet szavának hallása is az égi Atya szent szolgálata. „A hit tehát hallásból ered, a hallás pedig Krisztus igéjéből” (Róm. 10,17). – Figyeld meg: élettelen és lélektelen világnak nincs meg ez a kegye.

b) De az ember az Istennel a természetfeletti hit kegyelmén át érintkezhet. – Ezt a kapcsolatot hirdeti az apostol: „Istennek igazsága nyilvánul meg ugyanis benne, mely a hitből árad minden hívőre, amint írva van: „Az igaz a hitből él” (Róm. 1,17).

c) Majd a hit kegyelme folytán az ember az egek felé fordul. „...a törvény által senki meg nem igazul Isten előtt, mert: „Az igaz a hitből él” (Gal. 3,11).

d) Így azután a hit kegyelme folytán az Isten lényegét közelíti. Ezt tanítja Szt. Pál: „A hitben élünk ugyanis, nem a szemlélésben” (2Kor. 5,7).

e) Továbbá a hit kegyelme folytán a kinyilatkoztatást elfogadja. Ezért óhajtja az apostol, hogy Krisztus találjon otthont a lelkünkben és így lélekkel fogadjuk az isteni ígéket. – És mindennek mi az eredménye?

f) A hit kegyelme folytán az isteni életet éli. Mert ne feledd: Jézus az élet Fénye. „Én vagyok a világ világossága. Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12).

2. Az újjászületés kiömlésében.

Az Isten legnagyobb kegyelme –az újjászületésnek égi ajándéka. Nikodémusnak azt mondja a Mester: „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3). – Ez ugyan nem a legelső ajándék és találkozás, hanem a megszentelődés útján az első állomás. Erre gondol Szt. Péter mondván: „Nem veszendő magból születettek ugyanis újjá, hanem Isten élő és maradandó igéje által” (1Pét. 1,23).

a) Így lesz természetfeletti az ember. Az élet tartalmát ez az igazság hirdeti: „Krisztus Jézusban ugyanis sem az nem számít, hogy körülmetélt valaki, sem az, hogy körülmetéletlen, hanem csak a hit, amely a szeretet által tevékeny” (Gal. 5,6).

b) Így lesz Isten fiává az ember. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

c) Így lesz a mennyország örökösévé az ember. Ezt tanítja a Mester: „...mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,15).

Bef.: Végül is a kegyelem az az eszköz, amelynek erejével Magához fűz a velünk találkozó, a minket atyáian szerető Isten, a mi égi Atyánk.

4. beszéd: A keresztségre való hívás időpontja

(Erkölcsei beszéd: Az isteni hívás gyakorlata)

Bev.: A Mester tanításában a megigazulás feltétele a keresztség. „Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni; aki nem hisz, elkárhozik” (Mk 16,16). – Vajon erre külön is hivatott az ember?

1. Vannak – a későn hívottak.

Maga a Mester megjelenése időben történt. A híveinek elhivatása is időbeli, azért vannak korábban és később is hívottak. Sőt van olyan időbeli ajándék is, amely életet ígér addig, amíg nem látjuk az Üdvözítőt. „Kinyilatkoztatást kapott a Szentlélektől, hogy nem hal meg, amíg nem látja az Úr Fölkentjét” (Lk 2,26).

a) Ez mind isteni terv és ajándék. Ennek alapját nem ismerjük, csak a tényét csodáljuk és szeretjük. Ő az Úr. Ezt tanítja az apostol: „Hiszen megmentett minket és szent hivatással meghívott, nem ugyan tetteink alapján, hanem saját elhatározásából és kegyelme által, amelyet Krisztus Jézusban örök idők előtt adott nekünk” (2Tim. 1,9). Tudjuk, hogy közös az elhivatottságunk. „Éljen mindenki úgy, ahogy az Úr megadta neki, s ahogy az Isten elhívta” (1Kor. 7,17). De tudjuk azt is, hogy Istentől függő a konkrét meghívásunk. Ezért szeretünk egyformán minden hazatérőt.

b) De legyen nagy a befogadási készségünk arra az elhivatottságunkra, amelyet így fejez ki az apostol: „...intettünk, buzdítottunk, sőt egyenkint rábeszélünk titeket, hogy méltóan éljetek ahhoz az Istenhez, aki meghívott dicsőséges országába” (1Tessz. 2,12). Azért figyeljünk arra, hogy készséges legyen a hívó szóra. Sőt érezze: „Boldogok a Bárány menyegzős lakomájára hivatalosak!” (Jel. 19,9). Ez pedig azt jelenti, hogy a hivatást látó is legyen boldog az új taggal való gyarapodás látásának (zsidók, pogányok megtérése – elhivatottság. Csak a perc kétséges).

2. De ők sem – lemaradottak.

A legnagyobb hiba volna tehát olyan megítélés, amely szerint másodrendű a később kopogtató. Miért? Ha Isten hívta, akkor „isteni hivatalos”. Pál is később jött, pedig előrerendeltként kopogtatott. Szt. Pál így mutatja be magát: „Pál, Krisztus Jézus szolgája, a meghívott apostol, akit Isten evangéliumának hirdetésére választott ki” (Róm. 1,1).

a) A hívás ideje – Isten terve. Mindnyájunkról ezt mondja az apostol: „Ezek közé tartoztok ti is, Jézus Krisztus meghívottjai” (Róm. 1,6).

b) A hívásra való felfigyelés – az emberi lélek értéke. Így szól a hivatással járó választottakról az apostol: „Ti azonban választott nemzetiség, királyi papság, szent nemzet, tulajdonul lefoglalt nép vagytok, hogy annak dicsőségét hirdessétek, aki a sötétségből csodálatos világosságra hívott titeket” (1Pét. 2,9).

c) Ámde a hívás teljesítése: Isten és ember együttes működésének boldogsága. Jól jegyezd meg az apostol szavát: „Kérlek tehát én, aki fogoly vagyok az Úrban, hogy méltóan éljetek ahhoz a hivatáshoz, amelynek részesei lettetek” (Ef. 4,1). – És mindezekből mi következik? Az ember szeretettel fogadjon minden isteni hivatást és hivatalos készséggel értékelje az isteni hívás igéjét. Ezt dicséri az apostol: „Hittel engedelmeskedett Ábrahám a hívásnak, hogy költözzék arra a vidékre, amelyet örökségül kellett kapnia. Kivándorolt, a nélkül hogy tudta volna, hová megy” (Zsid. 11,8). – De a következtetésnek még egy része is van: az „új hivatalos” környezete pedig támogassa az isteni hívás erejét és valóságát.

Bef.: Nincs tehát „lemaradott” és „megvetésre” méltó, hanem van „később hívott” és így „Isten országát” gyarapító.

5. beszéd: „Si vocem eius audieritis”

(Dogmatikus beszéd: Az Isten szava)

Bev.: Miben és hogyan hallható az Isten szava? Erre azért kell felelnünk, mert ez is a kegyelmet hozó Istennek egyik követe. – Embertermészetünkben fel-felcsendül, de valóban észlelhető formában is jelentkeznek. – Miben cseng tehát?

1. Az égi tanításban.

Ez az első – az Isten igéje. Erről mondja az Írás: „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Lk 21,33).

a) Meghirdetője az Írás szava, a próféták és mindenekfelett a Mester beszéde. Ezért halljuk ezt a parancsot: „Menjete, álljatok ki és hirdessétek a népnek a templomban az erről az életről szóló taní-

tást!” (Ap.Csel. 5,20).

b) Közvetlen hirdetője az Egyház élő tanítása. Úgy hallgassam, mint Mária hallgatott az Úr szavára. „Egy Márta nevű asszony házába fogadta őt. Ennek nővére, Mária, leült az Úr lábához és hallgatta szavait” (Lk 10,39). Mégpedig azért, mert ne felejtse el a Mester szavát: „Aki titeket hallgat, engem hallgat” (Lk 10,16).

2. A „kemény kéz” erejében.

Ez már érzékien észlelhető „beszéd”.

a) Sok lehet ebben a fájdalmas szenvedés. Ezt ismerteti az Írás: „Hadd emlékezzenek meg róla, miképpen tétetett próbára atyánk, Ábrahám, és lett Isten barátja sok nyomorúság elszenvedése árán” (Judít 8,22). De: „Legyetek örvendezők a reménységben, béketűrők a nyomorúságban, állhatatosak az imádságban” (Róm. 12,12).

b) De lehet benne javítást szolgáló büntetés. Ezt jelzi az apostol mondván: „Amikor ugyanis még nálatok voltunk, előre megmondtuk, hogy megpróbáltatás vár ránk. Tudjátok, hogy úgy is történt” (1 Tessz. 3,4). – Ámde az legyen életerőnk, hogy: „...szenvedéseinkkel is dicsekszünk, mert tudjuk, hogy a szenvedésből türelem sarjad” (Róm. 5,3). Legyen életelvünk: mindenik Isten kezének műve és mindenik ember életének megemelője.

3. Lélekdal és titokzatos indításban.

Ez már a harmadik és legtitokzatosabb.

a) Beszél **egyénien** is hozzánk az Isten. Az Írás is ezt mondja: „A szél ott fúj, ahol akar. Hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön és hová megy. Ez áll mindarra, aki lélekből született” (Jn 3,8). Ez a fuvallat pedig így jelentkezik: vágyakat ébreszt, megindulásokat fakaszt, int és vezet. Valódi értéke pedig az: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

b) De velünk is él az Isten. A közös lelki kapcsolódás a misztikus egybefonódásig terjed. Kinek mit ad, azt és annyit kell elfogadnunk. De örülnünk kell, hogy végül is mindenkire szól az Úr. Igaz ez a tanítás: „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). Sőt igaz ez a szó is: „Minden hatalmat és dicsőséget neked adok, mondta, mert én kaptam meg és annak adom, akinek akarom” (Lk 4,6).

Bef.: Csak rezonátor legyen az ember! Vegye életbirtokba Isten dalát és élettel dalolja Isten énekét!

6. beszéd: Az Úr szeretetsugárzása

(Dogmatikus beszéd: Deus diffusium sui)

Bev.: Az Isten lényegét ez a szó határozza meg: Szeretet. Szt. János így tanítja: „Aki nem szeret, az nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8). – Ha ezt a Szeretetet megérezem, akkor az Isten személyes hívását érzem. Hogyan veszem észre ezt az égi sugárvetést? Bizonyára emelő erőt adó ajándékvétel. Kutassam csak, miképpen észlelhető ez az isteni Szeretet lélekbeszállása?

1. Ez – lelket egek felé emelő.

Az Isten képét a fényt és meleget sugárzó naphoz hasonlítanám. „Isten világosság, benne nyoma sincs a sötétségnek” /1Jn. 1,5/. A hasonlat tehát így fogalmazható: miként a nap, úgy az Isten is világító, fényt szóró és életet zendítő. – Természetesen az emberre korlátozom a szerepét.

a) Fénybe vonja az igazi életutamat. Ezért imádkozom: „Küldd el világosságodat és igazságodat, hadd vezessenek és vigyenek el engem szent hegyedre s hajlékaidba” (Zsolt. 42,3). Ezt kapom: „Világosság ragyog az igazra, s öröm az egyenes szívűekre” (Zsolt. 96,11). És marad mindörökké: „És megtudod majd, hogy én, az Úr vagyok a te megszabadítód” (Iz. 60,16). A Mester pedig az igazi Fény marad. „Amíg e világban vagyok, világossága vagyok a világnak” (Jn 9,5).

b) Égi szeretetre lobbantja a földiekhez ragaszkodó lelkemet. Erről ír az apostol: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). – Ennek azután ilyen mozzanatai vannak: Ő szeret. Ezt mondja a próféta: „Megjelent nekem távolban az Úr: örök szeretettel szeretlek téged, azért könyörületességemben magamhoz vontalak téged” (Jer. 31,3). Ezt erősíti az apostol: „Nézétek, mekkora szeretetet tanúsított irántunk az Atya: Isten fiainak hívnak és azok is vagyunk” (1Jn. 3,1). – De ez a mozzanat is igaz: én viszontszeretem. Sőt ilyen alakban is igaz: „Abból ismerjük föl, hogy benne élünk és ő mibennünk, hogy saját Lelkéből adott nekünk” (1Jn. 4,13).

2. És az emberbe természetfeletti életet lehelő.

Az Ószövetség ezeket mondja: „Az úr lelke ugyanis betölti a föld kerekességét, s ami egybefogja a mindenséget, az tud is minden szóról!” (Bölcs. 1,7). „Aztán pedig kiöntöm lelkemet minden emberre, és prófétálni fognak fiaitok és leányaitok; álmokat álmodnak véneitek, és látomásokat látnak ifjaitok” (Jóel 2,28).

a) Tárgyilag ilyenné teszi a lelket. Hasonlatban így színezi ezt a próféta: „És izmokat adok reátok, húst növesztetek rajtatok, bőrrrel vonlak be, és lelket adok nektek, hogy éljete; és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr” (Ez. 37,6). – Majd a természetfeletti erők vételének hatását így jelzi az apostol: „...hogyan beteljesedjék rajtunk, akik nem a test, hanem a lélek szerint élünk, amit csak rendel a törvény” (Róm. 8,4). – És mindezt olyan fokra emeli, hogy ezt írja: „Nem tudjátok, hogy testetek a bennetek lakó Szentlélek temploma, akit Istentől kaptatok? Nem tudjátok, hogy nem vagytok a magatokéi?” (1Kor. 6,19).

b) De dinamikailag az ilyen életet lehetővé alakítja. „Aki pedig Isten templomát lerontja, azt elpusztítja Isten. Hiszen Isten temploma szent, és ti vagytok az” (1Kor. 3,17). És: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: A Szeretet szeretetet fakaszt. Ez azután az emberben helyes önszeretetté, rendezett emberszeretetté és mindenekfelett Isten szeretetté alakul.

7. beszéd: Könyörületes Jézus

(Dogmatikus beszéd: Az irgalmas Isten)

Bev.: Könnycsordulást látunk, amiről igen ritkán olvasunk. De Jeruzsálem láttára és a jövő tudatában: „Mikor közelebb érve megpillantotta a várost, sírva fakadt” (Lk 19,41). Ugyanezt látjuk Lázár sírjánál való megjelenésénél is: „Jézus könnyekre fakadt” (Jn 11,35). Jézus **emberi természetének** belső megrezdülése **ebben** az alakban jelentkezik az **isteni Személyben**. Mintha ezt súgná ez a tény: az Isten irgalmasan szeretetteljes az emberekkel szemben. – Milyen tehát a felénk forduló Mester?

1. Irgalmas a tudott csapások ismeretében.

Egyetemleges szava az Írásnak: „Irgalmas Isten ugyanis az Úr, a te Istened nem hagy el téged s nem töröl el teljesen s nem feledkezik meg arról a szövetségről, melyre atyáitoknak megesküdött” (5Móz. 4,31).

a) Tudja szenvedéseinket és bajainkat.

b) Előzve gyógyítani akar. – Szinte reánk is áll ez a Zsoltár: „De az Úr nevével segítségül hívtam: Uram, szabadíts meg engem” (Zsolt. 114,4).

2. Irgalmas a bekövetkezett fájdalmak enyhítésében.

a) Testieket gyógyítja, és ezért siet Hozzá a sok beteg. Ez az átfutó. – Ez eszköz a lelkiek megnyerésére.

b) A lelkieket segítő és kivirágztató. Ez a döntő. – Ezért jött, ezt szolgálja.

Bef.: Nemcsak együttérez, hanem együttesen cselekszik. Mégpedig: per materialia – ad spiritualia.

8. beszéd: A bűnös felé forduló Jézus

(Dogmatikus beszéd: Jézus a bűnösökhöz jött)

Bev.: Jézus lelke – a könyörület lelke. Ezért van az, hogy bűnbocsánatot ad és adott szenvedő gyermekeinek.

1. Maga is adja.

Róla hallható ez a szent ige: „Nézzétek, az Isten Báránya! Ő veszi el a világ bűnét!” (Jn 1,29). – Ő mondja a bűnös embernek: „Bízzál fiam! Bocsánatot nyertek bűneid” (Mt 9,2). „Hitük láttára Jézus így szólt: „Ember, bocsánatot nyertek bűneid” (Lk 5,20). – „Ha megvalljuk bűneinket, ő hűséges és igazságos megbocsátja bűneinket és megtisztít minden gonzságtól” (1Jn. 1,9).

2. Papjaival adhatja.

Azt is mondhatnók: követein át siet segítségünkre. „Íme én elküldöm angyalomat, hogy elkészítse az utat színek előtt” (Mal. 3,1).

a) Parancsban. „Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyert, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad” (Jn 20, 23).

b) Gyakorlatban. A gyóntatás ténye, amelyet mindig így készít elő az Úr szolgálja: „Tartsatok bűn-

bánatot, mert közel van a mennyek országa” (Mt 3,2).

c) Kiknek? Elvileg mindenkinek. „Mondom nektek: Éppen így jobban örülnek a mennyben egy megtérő bűnösnek, mint kilencvenkilenc igaznak, akinek nincs szüksége megtérésre” (Lk 15,7). – De kivételesen egyesek kizárásával. „Esztelen! Még az éjjel számon kérik tőled lelkedet” (Lk 12,20).

Bef.: Bűnös felé fordul, hogy isteni legyen a megtisztult lélek. Vigasztaló ige a Zsoltáros szava: „Megemlékezünk irgalmadról, óh Isten, templomodnak bensejében” (Zsolt. 47,10).

9. beszéd: A kufárokkal kemény Jézus

(Erkölcsi beszéd: Az Isten büntető keze)

Bev.: A szerető Jézus lelke – kemény a kufárokkal szemben. De miért?

1. Mert a kufár csak az anyagiakat keresi.

a) Mindent földi területen. – Ezt tárja elénk a fegyelmetlen Ézsau is, akiről ezt olvassuk: „...Megesküvék néki Ézsau és eladá az elsőszülöttségét” (1Móz. 25,33). – Pedig az Úr gondolata szerint ez volna az igazi eljárás: „Ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el amid van és árát oszd szét a szegények közt, így kincsed lesz a mennyben. Aztán jöjj, kövess engem!” (Mt 19,21).

b) Sőt a lélektthonában is csak az ösztönös élvezetet keresi. Ezért ítéli el az ösztönös embert Szt. Pál mondván: „Senki se legyen parázna vagy istentelen, mint Ézsau, aki egy tál ételért eladta elsőszülöttségét” (Zsid. 12,16). Az ilyen ember még az égi lakomára sem megy, hanem mentegetődzik mondván: „Őt iga ökröt vettem, ki kell próbálnom. Kérlek, ments ki” (Lk 14,19).

2. Ezért kemény az ég Urának ostorverése.

a) Földi tettben. Itt is büntet az Isten, amint büntetett a Mester. „Jézus bement Isten templomába és kiüzte azokat, akik a templomban adtak-vettek, a pénzváltók asztalait és a galambárosok padjait pedig fölforgatta. „Írva van, kiáltotta: Az én házam az imádság háza, ti pedig rablóbarlanggá tettétek” (Mt 21,12-13 és Mk 11,15).

b) Az örök ítéletben. Ennek előrehirdető szövege: „De ki tudja elviselni az ő eljövételének napját, és ki állhat meg az ő láttára? Mert ő olyan, mint az olvasztó tűz, és mint a posztóványolók lúgja” (Mal. 3,2). – És végül ennek keményen csengő ítélete: „Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, mely az ördögnek és angyalainak készült” (Mt 25,41).

Bef.: Kemény – az „ítélet népével” szemben, mert az Ő igénye a „szeretet népe”.

10. beszéd: Az örök tanító Jézus

(Dogmatikus beszéd: Isten igéjének elterjesztése)

Bev.: „Rabbi”, tanító Mester a mi Urunk Jézus Krisztus.

1. Tanított – földi életében az egész Palesztinában.

Itt fejtegethető a 3 éves munka...

2. Tanít misztikus életében – az egész világon.

a) Az Egyházon át. – Figyeld csak az Írás szavát: „Ha pedig a közösségre (egyházra) sem hallgat, vedd úgy, mintha pogány volna, vagy vámos” (Mt 18,17). Az Egyház kisebb közösségeit, a püspökségeket így jelképezi az apostol: „A hét csillag titka, melyeket jobbomon láttál, és a hét arany gyertyatartó ez: A hét csillag a hét egyház angyala, a hét gyertyatartó pedig a hét egyház” (Jel. 1,20).

b) Személyes indítás útján. Van ebben tárgyi megállapítás. „Ti azonban nem test, hanem lélek szerint éltek, ha valóban Isten Lelke lakik bennetek” (Róm. 8,9). Van ebben a Lélek indító ereje: „Nem a szolgaság lelkét kaptátok ugyanis, hogy ismét félelemben éljete, hanem a fogadott fiúság Lelkét kaptátok, melyben azt kiáltjuk: „Abba, Atya!” (Róm. 8,15). – Van ebben megemelő öntudat közlés: „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16). – Sőt van ebben egész részletesen elgondolt ajándékosztás is: „Egyik ugyanis a Lélektől a bölcsesség adományát kapja, a másik a tudás adományát ugyanattól a Lélektől, a harmadik pedig a hitet kapja ugyanabban a Lélektől, vagy a gyógyítás adományát ugyanabban a Lélektől; ez csodatevő hatalmat, amaz pedig a próféta, egyik a szellemek elbírálását, másik többféle nyelvet, a harmadik viszont a nyelvek megfejtését. Mindezt azonban egy és ugyanaz a Lélek műveli, tetszése szerint osztva kinek-kinek. A test ugyan egy, de sok tagja van. A testnek ez a sok tagja mégis egy test. Így Krisztus is. Mi ugyanis mindnyájan egy Lélektől egy testté lettünk a keresztség által: akár zsidó akár pogány, akár rabszolga, akár szabad. Mindegyikünket egy Lélek itatott át” (1Kor. 12,8-13).

Bef.: Élő Ige hirdeti az isteni ígét, hogy életté legyen az emberben az Isten szórta maghullás.

* * *

B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegeihez írt beszédek

Miről szól a mai vasárnap „kis liturgia”-ja? Talán azt lehetne mondani, hogy ez a nap is az Isten irgalmas szeretetét akarja lelkünkbe vésni. Így tehát ez az Istenarc rajzolódik elénk, amely az irgalmas szeretetet sugározza. – Vegyünk csak néhány példát e szövegekből és építsünk reájuk egy-két beszédvázlatot.

1. (Introitus) beszéd: Segítóm az Isten (Dogmatikus beszéd: A gondviselő Isten)

„Ím azonban, az Isten segít engem, s az Úr oltalmazza lelkemet. Fordítsd a rosszat ellenségeimre, igazságodban veszítsd el őket. Készségesen áldozom majd neked, és hálát adok, Uram, jószágos nevednek” (Zsolt. 53,6-8).

Bev.: Mikor érezheti jól magát az ember? Akkor-e, ha kínálja neki magát az anyagi világ, vagy akkor-e, ha feléje nyúlik a végtelenül szerető Isten?

1. Isten őriz az ellenséges támadásoktól.

Azt halljuk az Írás szövegéből, hogy minden teremtmény jó. „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31). – De tapasztalhatjuk azt is, hogy viszonylagosan lehet reánk nézve rossz is.

a) Támadhat a világ. Hogyan? – A kísértő csábítás, a „szépség a jó látszata” alatt. Ki a támasz? Csak az ég Ura, és így fohászokodhat a föld embere: „Oltalmaz és szabadíts meg engem, ne hagyj, hogy megszégyenüljek, hiszen benned remélek” (Zsolt. 24,20).

b) Támadhat az ellenséges ember. Hogyan? Tettel és szóval (anyagi károkozás és megszólás, rágalmak...). Kicsoda a támasz? Ismét csak az Írással felelhetek: „Ő megment és megszabadít, jeleket és csodákat művel az égen és a földön; Ő, ki megszabadította Dánielt az oroszlánok verméből” (Dán. 6,27).

2. De Isten különösen óv a lelki bajoktól.

Valójában az ember igazi bajai és szenvedései a lelki bajok, épp ezért ezekben segít hatalmas segítséggel az Isten. Ezért van az, hogy sóhajunk így szól: „...és ne vigy minket a kísértésbe” (Mt 6,13). De milyen területen mozog ez a lelki támadó?

a) A test az első támadó. Azért sóhaj az apostol: „...más törvényt tapasztalok tagjaimban: ez küzd értelmem törvénye ellen és a bűn törvényének rabjává tesz, amely tagjaimban van” (Róm. 7,23).

b) A lélek a megmentendő. Ezért fohászokodik és boldog a meghallgatás után a királyi Zsoltáros: „Szorongatásomban az Úrhoz kiáltottam. S ő meghallgatott engem” (Zsolt. 119,1). És ezt ígéri a népek apostola: „Ügyelj magadra és a tanításra. Légy állhatatos benne. Ha így teszel, magadat is, hallgatóidat is üdvösségre segíted” (1Tim. 4,16).

Bef.: Mikor érezheti magát boldognak az ember? Biztató a felelet: egész életén át, mert pajzsa és lélekvédője az Isten.

2. (Introitus) beszéd: Szent neved életem ereje (Dogmatikus beszéd: Isten műve)

Bev.: A tárgyakat a tárgyak védik, emberszemélyt az Isten Személye védelmezi. A sátán ellen is csak pajzsa vagy az Isten. Minden lélekerő egy forrásból buggyan: az Istenből. Ezért zengi a Zsoltáros: „Uram, mi Urunk, mily csodálatos az egész világon a te neved! Hisz az egeknél fenségesebb a te dicsőséged” (Zsolt. 8,2). – Mit hord tehát magában az Isten neve?

1. Üdvösségem alapja a szent neved.

Az Írás az Urat a világmindenség Teremtőjének mondja és az ember boldogítójának tanítja.

a) A világmindenségnek Ő az Ura. Ezért mondja Őt Úrnak az Írás: „...nem tudják, hogy te magad vagy a mi Istenünk... hiszen Úr a te neved” (Judit 9,10). Mindez azt jelenti, hogy a lét Ura Ő és ezt a nevet örökké viseli is. Olvasd csak Mózes könyvét: „Mondá továbbá az Isten Mózesnek: Ezt mondd

Izrael fiainak: Az Úr, atyáitok Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákob Istene küldött engem hozzátok. Ez az én nevem mindörökké, s ekképp emlegessenek engem nemzedékről-nemzedékre” (2Móz. 3,15).

b) De az ember üdvösségének is adományozója és Ura. Maga az Isten képiség is ilyen és első égi adomány. Ezt fejezi ki ez a fenséges elhatározás: „Alkossunk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra” (1Móz. 1,26). – De a megváltás műve még inkább isteni adomány. Ennek nyomán mondhatja a Mester: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket és arra rendelvelek, hogy munkátokkal gyümölcsöt hozzatok: maradandó gyümölcsöt. Akkor mindent megad nektek az Atya, amit nevemben kértek tőle” (Jn 15,16).

c) Ezért hódol Előtte a föld embere. Mindezt pedig így magasztalja az isteni ige: „Teljes szívemből dicsérlek, Uram, én Istenem, és mindörökké magasztalom nevedet” (Zsolt. 85,12). Ezért mondható ez a szent igazság: „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között” /Mal. 1,11/.

2. Életem ereje szent neved.

Az Úr teremtő célja is a maga dicsőségének fénye és az ember üdvösségének szolgálata.

a) Jeruzsálem is **szolgálati szentély**. Ezt hirdeti a szent történelem: „Kiválasztottam és szentté tettem ugyanis e helyet, hogy ott legyen az én nevem mindörökké s ott maradjon szemem és szívem mindenkoron” (2Kron. 7,16).

b) De a szent név boldogító hatalom. Az Írás szavai mindenütt azt hangoztatják: „De örvendezzenek mindazok, kik benned bíznak, lakjál bennük, hogy mindörökké vigadozzanak, és dicsekedjenek mindazok benned, kik szeretik nevedet” (Zsolt. 5,12). – Ugyanezt a boldogító hűrt pendíti boldogítóan Szt. Pál: „Mindaz, aki az Úr nevét hívja segítségül, üdvözül” (Róm. 10,13).

c) Sőt a lelkek feletti uralom erejének szent forrása. Belőle nyerhető az az erő, amelyet így ismeret az Írás: „A hetvenkét tanítvány nagy örömmel tért vissza: „Uram, mondták, a te nevedre még az ördögök is engedelmeskednek nekünk” (Lk 10,17).

Bef.: Ezért áll ez a szent parancs is mindenkire: „Ezért Isten fölmagasztalta és minden mást fölmúló nevet adott neki: Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban, s minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr” (Fil. 2,9-11). – És így lesz a mi örök boldogságunkban is igaz az Írás mondása: „Közel van az Úr mindazokhoz, kik őt őszintén segítségül hívják” (Zsolt. 144,18). – Sőt valósággá léssen ez a mondat is: „És mindenki üdvözülni fog, aki segítségül hívja az Úr nevét” (Ap.Csel. 2,21).

3. (Introitus) beszéd: „Szabadíts meg a gonosztól”

(Erkölcsei beszéd: Harc a gonosz ellen)

„Ím azonban, az Isten segít engem, s az Úr oltalmazza lelkemet. Fordítsd a rosszat ellenségeimre, igazságodban veszítsd el őket” (Zsolt. 53,6-7).

Bev.: Akárhogyan akarnók elszépíteni a világot, mégsem tudnók megvalósítani, hogy kiölessék a gonosz. Egyszerűen azért, mert az Isten adta szabadsággal együtt jár a rossz lehetősége. – Felfohászkodik tehát az ember a „Miatyánk”-kal: „Szabadíts meg a gonosztól” (Mt 6,13)! – A gonosz kettős oldalon kísért, és kettős út, hogy így diadalmaskodjunk a gonosz kísértése ellen.

1. Kísért – belső világomban.

Itt egyenesen önmagamról van szó és önmagam védelmét kell ellátnom.

a) Itt is gyenge az erőm. Méltán kiált fel a Zsoltáros: „Isten, szabadíts meg engem nevedben” (Zsolt. 53,3). Méltán mondja az apostol: „De hogy a kinyilatkoztatások nagyszerűsége önhippé ne legyen, tövist kaptam testembe, a sátán angyalát, hogy szüntelen zaklasson, s el ne bízzam magamat” (2Kor. 12,7).

b) Itt is erőm az Isten. Erről zeng a Zsoltáros: „Ím azonban, az Isten segít engem, s az Úr oltalmazza lelkemet” (Zsolt. 53,6). De ugyanezt erősíti az apostol is idézvé: „Elég neked az én kegyelemem, mert az erő gyöngeségedben lesz teljessé” (2Kor. 12,9).

2. Támad azután különösen a környező világból.

Bár barátom az élet és az embertestvér, mégis támadom is lehet.

a) Lehet támadom a világ kísértő java. Még az Urat is így kísérti a sátán: „Végül egy igen magas heggyre vitte őt az ördög és megmutatta neki a világ valamennyi országát és azok gazdagságát. „Mindezt neked adom, mondta, ha leborulva imádsz engem” (Mt 4,8-9). Ezt mondja az apostol is: „Minden,

ami a világon van: a test kívánsága, a szemek kívánsága és az élet kevélysége, nem az Atyától származik, hanem a világtól” (1Jn. 2,16).

b) Támadóm lehet az ösztönös élet csábítása. Ez ellen pedig azt mondja az apostolfejedelem: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek és elmeneküljete a romlottság elől, mely a bűnös kívánság által uralkodik a világon” (2Pét. 1,4).

c) Támadhat az ellenséges érzületű emberek serege. Olyanok, akikre áll ez a szent szöveg: „Mert idegenek keltek föl ellenem, életemre erőszakosak törnek, kik Istenre nem tekintenek” (Zsolt. 53,5).

Bef.: Végezetül kérdezem az ég Urát: mit tegyek tehát? Kerüld el, de ne bánts! „Ne örülj ellenséged bukásán, és ne ujjongjon szíved az ő botlása fölött” (Péld. 24,17). – Sőt szerető lelkeddel jót tégy nekik. „Ha ellenséged éhezik, adj neki enni, ha szomjazik, adj neki vizet inni; így parazsat gyűjtesz a fejére” (Péld. 25,21-22). – És mi lesz az eredmény? Az az égi ajándék, amelyet Krisztusnak, az igazi Győzőnek ígért az égi Atya: „Mondá az Úr az én Uramnak: jobbam felől foglalj helyet, míg lábad alá zsámolyul aládom valamennyi ellenségedet” (Mt 22,44).

*

1. (Oratio) beszéd: Az imádság gyakorlata

(Előírt beszéd: Hogyan kell imádkozni?)

Bev.: Sokszor panaszkodnak még a jó lelkek is, hogy nem tudnak kitartóan és jól imádkozni. Mi lehet ennek oka? Pedig az Úr Jézus követelve kötelez minden embert arra, hogy naponta és buzgó lélekkel imádkozzanak. – Hogyan kell ennek a parancsnak eleget tenni?

1. Meg kell keresni az Úrnak irányítását.

A hűséges ember mindig keresi az Isten tervének teljesítését.

a) Szavát hallgatja.

b) Életpéldáját figyelje a felnőtt.

2. És ennek nyomán kell végrehajtani az Úr utasítását.

Mikor kell tehát?

a) A kezdetnél...

b) A nagy próbánál.

c) A halál perceiben. Erre neveljen minden gyermeket a felnőtt.

Bef.: Valóban **mindig**. Mert nem a szó, hanem a **tett** az ima. Egésznapi **szeretetcselekedet** – az egész nap imádsága.

2. (Oratio) beszéd: Kérésünk helyes módja

(Erkölcsei beszéd: A helyes kérő imádság)

Bev.: Kérésünk az egekbe száll és az ég Ura előtt könyörög. – De milyen legyen könyörgésünk, hogy tetszést találjon az egek Ura előtt?

1. Kérhetünk mindent, amit jónak igénylünk.

Odafordulunk, hogy onnét kérjünk. Ez az égbeszállás ténye.

a) Lehet ez anyagi. Test és lélek az ember; tehát kettős igényt érez az élet. Méltán mondja tehát Máté: „Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, bocsásd meg vétkeinket...” (Mt 6,11-12).

b) Lehet ez lelki is. Itt az igaz, a szép, a jó, a természet tudományaira gondolok (tudomány, művészet, erkölcs).

c) De legyen mindenekfelett szellemi. Itt a természetfeletti kegyelem a kérés tárgya, mert ez az isteni élet televénye. Ebből sarjad ki az isteni ember.

2. De csak azt várjuk, ami végül is igazi értékünk.

Ez az ég kegyének a megcsordulása. De a jövőt látó az Isten szeme.

a) Akár szenvedés és nyomor ér bennünket. Ekkor is lát az Isten. Ekkor is szeret az Isten. Ekkor is jót szolgál az Isten.

b) Akár öröm kopogtat. Ez is isteni követ. Ez is isteni adomány. Ez is életlendítő erő. „Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4).

c) Isten terve szerint vett adományok lélekszolgálatot hordanak. Ezért ad mindent az Isten, hogy

tökéletesebb legyen az ember. Figyelj arra, hogy erre vigyen az Isten ajándékosztása.

Bef.: Ezért kérem az Urat, hogy azt adja, amit Ő jónak lát lelkem érdekében. A szerető Atya küldeménye az én lelkem igazi értéke. Ő a jövőt látja és így lelkemet helyesen irányítja.

*

1. (Graduale) beszéd: Mi a leghatalmasabb?

(Biblikus beszéd: Isten neve)

„Uram, mi Urunk, mily csodálatos az egész világon a te neved! Hisz az egeknél fenségesebb a te dicsőséged” (Zsolt. 8,2).

Bev.: A Te neved, Uram! „...Mondá Isten Mózesnek: Én vagyok az „Aki vagyok” (2Móz. 3,14). – Kifejezője az egész létnek és jelzése a mindenség teremtésének. – Milyen hatalmat mutat Isten szent neve?

1. Jelzése minden hatalomnak.

Ez az Istenre vonatkozik.

a) A Te igazi neved? A felelet így hangzik: „Ki az a dicsőség királya? Az erős és hatalmas Úr, a harcban hatalmas Úr” (Zsolt. 23,8).

b) A Te igazi erőd? Ez már az ember kérdése, és a felelet ez: „Uram, seregek Istene, ki hasonló hozzád? Hatalmas vagy, Uram, és hűséged körülvesz téged” (Zsolt. 88,9).

c) Mi a Te igazi tevékenységed? Ez ismét Istenre vonatkozó kérdés, és ez a felelet: mindent adhatsz, még a csodák csodáját, a megtestesülést is üzened: „Én Gábor vagyok, az Isten színe előtt állok, aki azért küldött, hogy beszéljek veled és meghozzam neked ezt az örömhírt” (Lk 1,19). Sőt minden ígéretet teljesítesz. –Hallgasd csak az apostolt: „...van hatalma ígéretének beváltására” (Róm. 4,21). Végül mindent kegyelemmel telítesz. Olvasd csak az Írást: „Isten ugyanis elég hatalmas ahhoz, hogy minden adományt bőven megadjon nektek, hogy mindenkor mindennel teljesen ellátva, készen legyetek minden jótetre” (2Kor. 9,8).

2. Birtokosa minden boldogságnak.

A legtökéletesebb fogalma magában hordja a legteljesebb boldogságot. – Ennek két útja van.

a) Magában hordja és bírja a boldogságot. A boldogság bírás végül is tökéletesség. Már csak azért is, mert mindent a maga dicsőségére teremtett az Isten. Jól jegyezd meg az Írás szavát: „...dicsőségemre teremtetem, alkottam és készítettem” (Iz. 43,7).

b) És osztó kiadásában szórja a boldogságot. Ezért mondja az apostol: „Mindnyájan az ő teljességéből merítettünk, kegyelmet kegyelemre halmozva” (Jn 1,16). – És ezt mondhatjuk: reátekintesz az emberekre és reájuk szóród boldogságod fényét. „Boldogok mindannyian, kik szeretnek téged és békédnek örvendeni tudnak” (Tób. 13,18). Sőt így is folytathatjuk: még ha látszatban szenvedést osztasz, akkor is boldogságot sugárol. Ezt a nehéz és titokzatos igazságot magyarázza a Mester mondván: „Boldogok a szomorkodók: majd megvigasztalják őket... Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságot: majd kielégítik őket” (Mt 5,4 és 6). „Boldog az az ember, aki állja a megpróbáltatást, mert ha hűnek bizonyul, elnyeri az élet koronáját” (Jak. 1,12). – Végül még a halál után is boldogságot szór. „Mostantól fogva boldogok a holtak, akik az Úrban halnak meg. Így van, mondja a Lélek: pihenjék ki fáradalmaikat, mert tetteik elkísérik őket” (Jel. 14,13).

Bef.: Most már azt kérdezem: kicsoda a leghatalmasabb? Az Isten, Akinek neve: a Lét, Akinek élete boldogító. Így lesznek boldogok azok, „akik megmossák ruhájukat (a Bárány vérében)! Joguk lesz az élet fájához, és a kapukon át bemennek a városba” (Jel. 22,14).

2. (Graduale) beszéd: Kicsoda a legmagasztosabb?

(Dogmatikus beszéd: Isten mindenekfeletti)

Bev.: Értékek skáláját tárja elénk a világ. – Anyag, szellem egymás felett emelkednek. Az élet rónáján is anyagi, kulturális, esztétikai, erkölcsi, társadalmi emberek helyezkednek el... – Kicsoda a mindenség legmagasztosabbja?

1. Ura, Teremtője a mindenségnek.

Ez az égi Atya. Az Ősforrása mindennek és mindent magába záró szeretet az ember felé.

a) Az ég Uráé minden. Olvasd az Írás szavát: „Az Úr a föld és minden gazdagsága” (1Kor.

10,26). Ennek természetes következménye, mégpedig ilyen alakban: „...magasztalják nevedet mind-örökké és mondják: a Seregek Ura az Istene Izraelnek” (2Kor. 7,26). De ez a dicséret az apostol buzdítása szerint így szélesedjék: „Dicsérjétek az Urat minden népek, minden nemzetek dicsérjétek” (Róm. 15,11).

b) Így az ég Ura a minden! – Szépen értelmezi ezt az Írás: „Ki olyan, mint Te, Uram, az erősek között, ki olyan, mint Te, szentségben dicső, félelmetes, dicsérendő, csodatevő?” (2Móz. 15,11). Még az égiek felett is övé minden dicsőség. Ezért énekli a Zsoltáros: „Uram, mi Urunk, mily csodálatos az egész világon a te neved! Hisz az egeknél fenségesebb a te dicsőséged” (Zsolt. 8,2).

2. Hordozója minden tökéletességnek.

Az ég Urának hatalma van mindenek felett. De egyúttal minden tökéletesség hordozója.

a) Birtokolja a tökéletességek maximumát. Lényege: a Szeretet. Ez pedig a tökéletes kiválóságok össz foglalata és így a boldogbírás gyökérzete. Ezért zengi ékes szavakkal Isten mibenlétét az apostol: „Szeretteim, szeressük egymást, mert a szeretet Istentől van. Mindaz aki szeret, Istentől született és ismeri az Istent. Aki nem szeret, nem ismeri Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,7-8).

b) És osztja az életkincsek bőségét. Nem csupán Urunk, hanem szerető Atyánk. „Megismertük a szeretetet, amellyel Isten szeret bennünket. Szeretet az Isten: aki szeretetben él, Istenben él, és Isten öbenné” (1Jn. 4,16). – Ezért teremtett képeivé. „Mivel az örök világosság kisugárzása és Isten fölségének szeplőtelen tükre és jóságának képmása” (Bölcs. 7,26). És ezért von gyermekei sorába: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen (Jn 1,12). Nem érdemli-e az égi Atya, hogy így énekeljen földi gyermeke: „Én azonban bízom a te irgalmadban; szívem ujjong, mert megszabadítasz. Éneklek az Úrnak, ki jót tesz velem, s a fölséges Úr nevével zsoltárral dicsérem” (Zsolt. 12,6)?!

Bef.: A mindenség értékskálájának csúcspontja: az Isten. Olyan módon képzelendő el a felépítés, mint a **kúp**, amelynek csúcspontja minden vonalat, pontot magába zár. Isten – minden. De nemcsak okban, hanem kiáradó és osztó szeretetben.

3. (Graduale) beszéd: Utunk az Isten felé

(Pedagógiai beszéd: Az Istenhez jutás útja)

„Uram, mi Urunk, mily csodálatos az egész világon a te neved! Hisz az egeknél fenségesebb a te dicsőséged” (Zsolt. 8,2).

Bev.: Lendületes emelkedés! Gravitáció! – ad Deum! Ez a jelszó. – De hogyan? Mi ennek az útja?

1. Szabadulás a bűntől.

a) Bánkódva kérem. – Ez tehát az imám: „Tennevedért, Uram, bocsásd meg bűnömet, mert sok az!” (Zsolt. 24,11).

b) Remélkedve várom. – Ez a bizodalom: „Mindenkik, aki segítségül hívja az Úr nevével, megszabadul” (Jóel 2,32). Annál is inkább, mert az apostol is azt mondja: „Mindaz, aki az Úr nevével hívja segítségül, üdvözülni” (Róm. 10,13).

2. Felemelkedés az isteni élethez.

Ehhez az emelkedéshez külön életforrást kell találnunk. Ennek gyökérzete ez az isteni ige: „Az igaz a hitből él” (Róm. 1,17).

a) Alapját kegyelmével adja az Isten. „Hisz nélkülem semmit sem tehetek” (Jn 15,5).

b) Lendületes élet teremtését adja az ember. „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt. Többet fáradtam mindnyájuknál, igaz ugyan, hogy nem én, hanem Isten kegyelme velem” (1Kor. 15,10).

Bef.: Mi tehát az utunk Isten felé? Elszakadás a földiektől és reálépés a kegyelmi életútra.

*

1. (Offertorium) beszéd: Az Isten ítéleteinek értéke

(Dogmatikus beszéd: Isten igazságos)

„Egyenesek az Úr végzései, vidámmá teszik a szívet, világos az Úr parancsa, felvilágosítja a szemet... Igazak az Úr ítéletei, egytől-egyig igazságosak... edesebbek a méznél, meg a lépesméznél. Szol-

gád meg is tartja őket” (Zsolt. 18,9-12).

Bev.: Isten szava az élet valóságos tartalma. Szólhat a teremtett természetben, vagy csengő személyes kinyilatkoztatásban. Akár jóban, akár csapásban. – És ha egyénien szólok? Akkor is igazságosak és életet gyönyörködtetők, mert az emberiség egyetemes vezetése mellett az egyéni életnek is szolgálatot teljesít.

1. Igazságosak ítéleteid.

Nem is lehetnek mások, mert a végtelen Igazság hozza.

a) Igazságos az **előrerendelés** vonalán. „Nem hagyja az Úr, hogy a gonoszság jogára uralkodjék az igazak osztályrészén” (Zsolt. 124,3) „Igazak az Úr ítéletei, egytől-egyig igazságosak” (Zsolt. 18,10). – Lehetnek titokzatosak, de mindig igazak. „Igazságosságod olyan, mint az Isten hegyei, ítéleteid hatalmas mélységek” (Zsolt. 35,7).

b) És igazságos az ember életének folyamán. Csak jól ítélj meg őket. Izaiás az emberek ítéletét ítéli, és ennek szövegéből az Isten igazsága is levezethető: „Jaj nektek, kik a rosszat jónak mondjátok, s a jót rossznak! Kik a sötétséget világossággá teszitek, s a világosságot sötétséggé! Kik a keserűt édessé teszitek, s az édeset keserűvé!” (Iz. 5,20). – De valóban milyenek is az Isten döntő tettei? Lehetnek jók, amiket kapunk! „Bőséget ad néked az Úr minden jóban, méhed gyümölcsében, barmaid ellésében s földed gyümölcsében, azon a földön, amely felől megesküdt az Úr atyáidnak, hogy néked adja” (5Móz. 28,11). – De lehetnek csapások, amiket veszünk... „Mondá továbbá az Úr Mózesnek: mondd Áronnak: Nyújtsd ki kezedet a folyókra, a patakokra és a tavakra és hozd fel a békákat Egyiptom földére” (2Móz. 8,5). – Ámde mindig igazságosak és jóságosak. Ezért zengi a Zsoltáros: „Igazságos vagy, Uram, és ítéleted igaz!” (Zsolt. 118,137).

2. Lelket gyönyörködtetők döntéseid.

Ezt azonban nem első pillanatra látja és érti az ember. Pedig elméletben igaz és gyakorlatban valóság.

a) Elméletben igaz. Hiszen hirdeti az Úr mondván: „Maradjon meg örökké az Isten színe előtt, irgalmad és hűséged őrizze meg őt!” (Zsolt. 60,8). „Könyörület és hűség eltörlik a vétket, s az Úr féltelme távoltart a gonosztól” (Péld. 16,6).

b) Gyakorlatban valóság. Jeremiás is tudja: „Az Úr irgalma az, hogy el nem veszünk, mert irgalmassága meg nem szűnik” (Jer.sir. 3,22). Szt. Pál pedig saját életéből vonja le következtetésképpen: „Áldott legyen az Isten, Urunk Jézus Krisztus Atyja, az irgalom Atyja és minden vigasztalás Istene” (2Kor. 1,3). – És a magam élete mit mutat? Gyermekekortól kezdve mennyi gyönyörűséget adott az Úr? (Gondolj vissza és pergesd visszafelé életed filmszalagját!)

Bef.: A királyi Zsoltáros így foglalja egybe az embereket és a velem szemben gyakorolt isteni jószágot: „Emléket állított csodáinak, irgalmas és kegyes az Úr” (Zsolt. 110,4). Így igazsággal ítélkező, de bőséges kegyelemmel közeledő az Úr!

2. (Offertorium) beszéd: Legyen követőd, Uram, minden szolgád!

(Erkölcsi beszéd: Isten parancsainak nyomdokain)

Bev.: Az Isten szavára és irányítására mi lehet az ember felelete? A természet kényszerrel hódol, az ember belátással szolgáljon. Miben jelentkezik a szolgálat?

1. Hűséges a behódolásban.

Az ember életének vezetésében a Teremtőre figyeljen. Hallgassa a szavát!

a) A természetben, mert ott szól az Isten! „...bensejükbe adom törvényemet – úgymond az Úr –, és beleírom szívükbe” (Jer. 31,33 és Zsid. 10,16).

b) Az isteni kinyilatkoztatásban. Mózeshez így szól az Úr: „Ha hallgatsz a szavára s megteszed mindazt, amit mondok, akkor ellensége leszek ellenségeidnek és szorongatni fogom szorongatódait” (2Móz. 23,22). „Néked szolgálnak összes teremtményeid, mert mondottad és lettek, Lelkedet küldted, és létrejöttek, s nincs, ki szavadnak ellenszegüljön” (Judit 16,17). – Mindezt más és más szövegben így jelzi az Írás: „Zeng az Úr szava a vizek fölött, a fölséges Isten mennydörög, ott van az Úr a nagy vizek fölött. Zeng az úr szava erősen, az Úr szava fenségesen... A szarvasünöket az Úr szava vajúdásba hozza, a sűrűséget megritkítja, s templomában mindenki így szól: Be dicső!” (Zsolt. 28,3-4 és 9). „Ki a kertekben lakozol, a barátok lesik szavadat; hadd halljam hangodat!” (Én. 8,13).

2. Boldog az élet örömeinek élvezésében.

Ennek az égi „útjelzésnek” követése az élet boldogságának a feltétele.

a) Már itt a földi életben is „mennyország” találás. Olvasd csak Szt. Máté és Szt. Lukács szövegeit: „Boldogok a szelídek: övék lesz a föld. Boldogok a szomorkodók: majd megvigasztalják őket... Boldogok a tisztaszívűek: ők meglátják Istent... Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságot: majd kielégítik őket... Boldogabb, aki hallgatja és megőrzi Isten ígését” (Mt 5,4-6; Lk 11,28)... És figyeld az Istent szerető földi életboldogságát (szentek élete).

b) Az örök életben pedig végnélküli birtoklás. „Boldogok a lélekben szegények: övék a mennyek országa” (Mt 5,3). „Aki hisz a Fiúban, az örökké él” (Jn 3,36). „Bizony, bizony mondom nektek: Aki hisz (bennem), annak örök élete van” (Jn 6,47). Ezt színezi még Szt. Pál ilyen gyönyörűségesen: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor. 2,9).

Bef.: De mindez érthető – Istenatyánk után haladva, örök otthonában éli boldog életét a föld vándora.

3. (Offertorium) beszéd: Zeng az úr szava

(Dogmatikus beszéd: Isten ígésének ereje)

Bev.: Hogyan csendül fel az Isten szava?

1. Az igazság erejével.

a) Szól – a Sinai hegyen (2Móz. 20.fej.). Szól – Izaiás ajkán: „Majd dadogó ajakkal és idegen nyelven beszél ő ehhez a néphez...” (Iz.28,11). Szól Szt. Pálon át: „A törvény azt mondja: Idegen nyelvvel és idegen ajakkal szólok majd e néphez, de még így sem hallgatnak rám, mondja az Úr” (1Kor. 14,21).

b) Tanul is belőlük az ember. Azért mondja a próféta: „Valamennyi fiadat az Úr tanítványává teszem, és fiaidnak nagy békességet adok” (Iz. 54,13). Ezért erősíti ezt az apostol: „A prófétáknál ezt olvassuk: Mindnyájan Isten tanítványai lesznek. Mindaz, aki hallgat az Atyára és tanul tőle, hozzám jön” (Jn 6,45).

2. A boldogítás hatalmával.

a) Aki melletted, az boldog, Uram! Olvasd csak: „Boldogok embereid s boldogok szolgálid, kik mindig előtted állnak s hallják bölcsességedet” (3Kir.10,8). – Még akkor is, ha szenvedés a sorsotok. Ezért hirdeti ezt az apostol: „Ha Krisztus nevéért ócsárolnak, boldogok vagytok, mert az isteni Fölség Lelke pihen meg rajtatok” (1Pét. 4,14).

b) Aki szeret, az boldog, Uram! Isteni szavad erősíti: „Boldogok mindannyian, kik szeretnek téged és békédnek örvideni tudnak” (Tób.13,18). Majd Egyszülötted tanítása részletezi: „A nyolc boldogság”-ban (Mt 5,3-11). Sőt a Jelenések könyve egy tételbe foglalja: „Boldogok, kik a Bárány menyegzős lakomájára hivatalosak!” (Jel. 19,9).

3. A követelés keménységével.

a) Érvényt követel. Gondolj a „Tízparancsolat” hirdetésére és szankciójára.

b) De könnyen teljesíthető. „Szeretetünk Isten iránt abban mutatkozik, hogy megtartjuk parancsait. Parancsai nem nehezek” (1Jn. 5,3). – Ugyanezt mondja maga a Mester is: „Vegyétek magatokra igámat... Az én igám édes, az én terhem könnyű” (Mt 11,29 és 30).

c) Sőt jutalmat is ad. „Megadta az igazaknak robotjuk jutalmát, csodás utakon vezérelte őket, nap-pal leplül szolgált nekik, éjjel csillagfényül” (Bölcs. 10,17). És ez a jutalom örök életté magasztosul: „Az igazak örökké élnek, és jutalmuk az Úrnál vagyon” (Bölcs. 5,16). És miben áll ez? Felel az apostol: „Ma még csak tükörben homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

Bef.: Hogyan csendül fel az Isten szava? Erővel és életboldogságot hozó örömsengéssel.

*

1. (Secreta) beszéd: Hostia redemptio

Bev.: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre.” (Lk 22,19). Parancs ez, amelyet a szentmisében teljesít az Egyház. – Mi megy itt végbe?

1. Látszólag kenyéráldozat.

a) Hozzuk a búza és a szőlő termését.

b) És a Mester parancsa szerint áldozati anyagul emeljük az égi Atya elé.

2. Valóban – megváltó áldozat.

De ez a látszat. Az isteni Mester szerint a következő a valóság.

a) Áldozati cselekedet megismétlése. Ez a szentmise áldozat.

b) Az Úr testének eledellé alázzkodása. Ez a szent áldozás.

Bef.: Ez az ismétlődő áldozat legyen az én megváltásomért bemutatott áldozat, de egyúttal a mi örök életünk ereje. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

*

1. (Communio) beszéd: Életet kínál az élet vándorának

(Erkölcsei beszéd: A jóságos Mester)

„Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,56).

Bev.: De maga erejével járhatja-e az élet útját az ember? – A felelet ez: életet adó kenyér kell neki... Ezt adja a föld Ura. „...töltsétek be a földet, s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, amely mozog a földön” (1Móz. 1,28). – De lélek is az ember. Kérdezzük tehát: mit ad nekünk a Teremtő?

1. Kenyeret az éhezőknek.

Az élet erőfelvétellel végezheti Isten tervezte munkáját. A kenyér az összes étel jelképe és ezért ezt adja Isten mindnyájunknak.

a) Mindennapi kenyérünkért imádkozunk. „Mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma” (Mt 6,11). „Ne vigyetek magatokkal úti tarisznyát, se két ruhát, se botot: megérdemli a munkás az ellátást” (Mt 10,10).

b) Ezt vesszük az ég Urától. A próféta is ezt veszi. Illésről ezt olvassuk: „Ő felkele, evék és ivék s ennek az ételnek erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hórebbig” (3Kir. 19,8). És ennek előkészítő adománya az ég minden csordulása (a természet növelő ereje, eső, napsugár stb.).

2. Lélekeledelt a lelki éhezőknek.

De a kenyér csak a test tápláléka. Legfeljebb a lélek életének és lendületes munkájának előfeltétele. – Az ember útja ugyanis **vertikálisan** haladó. Ezen az úton is eledelre van szüksége. Erről szól az Írás: „Táplálja őt az élet és értelem kenyérével, s itatja az üdvös bölcsesség vizével” (Sir. 15,3).

a) Az örök élet felé áhítozunk. Vágyaiban ezt a világot keresi a lélek. Ennek lendületét is erősíteni kell. Ezért mondja Tóbiás: „Látszólag ugyan ettem és ittam veletek, én azonban láthatatlan étellel és itallal élek, mely rejtve van az ember szeme elől” (Tób. 12,19).

b) Az örök élet eledelével táplálkozunk. – Miben áll ez? Az ember részéről abban, hogy Isten parancsai szerint akar élni. Hisz még az ember Krisztus is azt mondja: „Az én eledelem az, hogy annak akaratát tegyem, aki engem küldött” (Jn 4,34). Az ő kenyere is az Atya akaratának teljesítése. – De a szerető Isten részéről abban, hogy a Megváltót adja. Ő pedig Szent Testét és Vérének kínálja az örök élet eledeléül. Ezt ígéri a Mester: „Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, melyet adni fogok, az én testem a világ életéért” (Jn 6,51).

Bef.: Így lesz az embert hazahívó Isten – a zarándokot kenyérral és örök Kenyérrel tápláló égi Családfő.

2. (Communio) beszéd: Szeretetegyüttest biztosít a föld emberének

(Dogmatikai beszéd: Isten és emberszeretet kapcsolata)

Bev.: Az Isten lelkét hordozzuk, tehát Istenhez vágyakozunk. Tőle jöttünk: „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). Hozzá törünk: „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozád, Istenem” (Zsolt. 41,2). – Miben látjuk ezt az Isten adta odafordulást?

1. Vágyódik az ember az Isten után.

Az ég Urának „teremtő jegyét” hordozza az ember. Ő az úr a föld felett. De egyúttal vágyakozó az egek felé.

a) Birtokba veszi – a földieket. Isten parancsa arra kényszeríti, hogy uralkodjék a földön. Isten parancsa így csendül: „...uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain és minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28). Mi más a tudomány, mint ennek az isteni parancsnak elméleti és gyakorlati megvalósítása.

b) De igényli az égieket. Igaz ugyan, hogy a „föld ura” az ember, mégis jól tudja, hogy végső hivatása – az Isten dicsérete. Erre tanít a Zsoltáros: „Adjatok az Úrnak, Istennek fiai, adjatok az Úrnak fiatal kosokat. Adjatok az Úrnak dicsőséget és tiszteletet, adjatok dicsőséget az Úr nevének, imádjátok az Urat szent udvarában!” (Zsolt. 28,1-2). De a tárgyi hivatás mellett azt is érzi, hogy személyes igénye is az Isten. Ezt foglalja egybe az apostol mondván: „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28). De ez a személyes vágyunk olyan, hogy az élet gyümölcse után vágyakozunk. Erre int az apostol: „Legyetek tehát türelmesek, testvéreim, az Úr eljöveteleig. Hiszen a földművelő is nagy türelemmel vár a föld drága termésére, míg a korai és késői esőt meg nem kapja” (Jak. 5,7). – Mi más mindez, mint az az egyszerű igazság: áhítazzuk az Urat.

2. És Istenben megpihen a találkozás után.

De a „találkozás” végleges állomása hol található? A földön átfutóan, az égben – végérvényesen.

a) Az ember az Istenben pihen. Az Egyház igen sokszor beszél „örök nyugalom”-ról. De ez a pihenés – a földiektől való elpihenést és az Istenben való „örök életet” jelenti. Vita! Vita! – Non quies! (Prohászka)

b) Az Isten az emberben lakik. Az „inhabitatio Spiritus Sancti” nem elhelyeződés és elraktározódás, hanem életállapot, amelyből eleven erővel robban elő a lélek élete. „...bennetek van annak Lelke, aki föltámasztotta Jézust halottaiból, ő, aki Krisztus (Jézust) halottaiból föltámasztotta, életre kelti a ti halandó testeteket is bennetek lakó Lelke által” (Róm. 8,11). – Jól tudjuk ugyanis, hogy ez a tárgyi megállapítás ilyen dinamikát mutat: „A szél ott fúj, ahol akar. Hallod zúgását, de nem tudod, honnan jön és hová megy” (Jn 3,8). Ez pedig a Szentlélek viharzására vonatkozik. Sőt fokozódó életlendületet tárva: megszentel, újjászül és tevékenységre serkent. Ő Maga tevékenykedik. Hallgasd csak a Mester szavát: „Amikor tehát odavezetnek és átadnak nekik, ne töprengjetelek előre azon, hogy mit mondjatok, hanem azt mondjátok, amit Isten sugall nektek abban az órában. Hiszen nem ti vagytok, akik beszéltetek, hanem a Szentlélek” (Mk 13,11). – Még így is erősödik az isteni ígélet: „...amikor eljön ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra. Nem magától fog szólni, hanem azt mondja majd, amit hall, és a jövődőt fogja hirdetni nektek” (Jn 16,13). – Tehát: isteni életre hangol. Ez az a valóság, amelyről áhítózva beszél az apostol: „Örömet dicsekszem tehát gyöngeségeimmel, hogy Krisztus ereje lakjék bennem” (2Kor. 12,9).

Bef.: Istenhez vágyakozunk, Istennel élünk és Istenhez térünk. Ez az Ő legnagyobb ajándéka!

3. (Communio) beszéd: Szeretettel övezzé az élet igazságait!

(Erkölcsei beszéd: Istenhez igazodj!)

Bev.: A Zsoltáros gyakran zengi hárfáján, hogy szereti az Úr igazságait... – De kérdezem: miben jelentkeznének egyéni életemben az igazság szeretete?

1. Szerethetem az Úr teremtette világot és minden igazságát.

a) Látszólag a világ felé fordulok így. De ez hiba? Nem! Ha szeretem a szép természetet, akkor azt szeretem, amit Isten szépnek teremtett. „Hiszen Isten minden teremtménye jó” (1Tim. 4,4). Ha szeretem a tudományt és a művészetet, akkor azt az eszközt szeretem, amelyet az Isten adott. Ezért fordul az Úrhoz a Zsoltáros ilyen szavakkal: „Taníts jóra, okosságra, tudományra” (Zsolt. 118,66).

Ha szeretem az emberek együttesét, akkor is az Ő parancsát követem.

b) Valóban azonban az Isten felé fordulok így is, mert Tőle kaptam mindazt, ami felé fordul a lelkem. Sőt hálával Neki köszönök mindent! Jeremiás ezt mondja magáról: „Megjelent nekem a távolban az Úr: örök szeretettel szeretlek téged, azért könyörületességemben magamhoz vontalak téged” (Jer. 31,3). És a királyi Zsoltáros így dicsőíti hálát parancsoló égi dallal az ajándékozó Urat: „Mert te, Uram, az igazat megáldod, és pajzsként borítod reánk jóakaratomat” (5Zsolt. 13).

2. Szeretem az emberlelkemben csendülő isteni parancsot.

Egyetemes szava az Úrnak: „...el ne hagyjátok tanításomat!” (Péld. 4,2). Mégpedig azért, mert ezek az emberi élet vezértételei. – Honnan jönnek?

a) Istentől – természetünk szavaiban. Olyan igazságok, amelyek mindenkiben élnek. Ha halványan, mégis kiviláglanak (Íme a nevelés jelentősége).

b) Istentől – a kinyilatkoztatás hangjában. Szóban és tettben jelentkeznek ezek. De mindenek feletti az Úr kegyelme, amelyről így szól az apostol: „Semmiféle kegyelmet nem nélkülöztök, csak Urunk Jézus Krisztus megjelenését várjátok” (1Kor. 1,7).

c) Az Egyház hirdette a gyakorlatban. Ez az irány is arra vezet, hogy szeretem az igazságokat, mert reávezetnek arra, hogy Istené vagyok.

3. Végül szeretem az emberek egymásközi gyakorlati igazságait.

Ez már eligazító gyakorlat.

a) Várhatom a saját igazamat. Államtól –jogban. Embertől – igazságaim megítélésében.

b) De adnom kell – a másét. Államét szolgálatban (adó és egyéb szolgálat). Embertestvérét –jogos igénye kiteljesítésében (tartozás, hála stb.).

c) De adnom kell – Istenét. Végül is – Ő minden. „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28). Végül is Felé fordul az élet. „Dicsekedjete az ő szent nevével, örvendezzék az Urat keresőknek szíve” (1Kron. 16,10) Végül is – az Ő szent nevét viseli a világ és a lélek. Mi tehát az igazság gyakorlati nagy feladata?

Istennek adni áldozatosan a földieket és Neki kínálni a lelkieket.

Bef.: Így szerelmese leszek az elméleti igazságnak és megdicsőítője a gyakorlati igazságoknak. – Figyelj csak és kérdezd: mi ez? A felelet ez: Szeretet! Szeretet! Szeretet!

4. (Communio) beszéd: Inhabitatio Christi!

(Dogmatikus beszéd: Az élet kenyere)

Bev.: Mi az ember életereje?

1. Testi erővé lesz a búzakenyér.

a) „Miatyánk” szavai szerint: életünkre szükséges „mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma” /Mt 6.11/.

b) Munka jutalmául. „Ki megműveli földjét, jóllakhat kenyérral” (Péld.12,11).

2. Lélekerővé változik a Lélekkerenyér.

a) Keresve keresitek a lélek eledelét.

b) Vegyétek és egyétek az örök élet Kenyerét. „Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhezik többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik soha” (Jn 6,35).

Bef.: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok” (Lk 22,19).

* * *

B/ rész – b/ csoportja: a napi Evangéliumra épülő beszédek

A mai evangéliumi szöveg így szól: „Mikor közelebb érve megpillantotta a várost, sírva fakadt. Aztán így szólt: „Bárcsak fölismernéd te is legalább ezen a napon, ami békességedre szolgál! De sajnos, el van rejtve szemed elől! Jönnék majd napok, amikor sáncokkal vesz körül ellenséged, bekerít és mindenfelől ostromol. Elpusztítanak téged és gyermekeidet, akik benned laknak. Nem hagynak benned követ kövön, mert nem ismerted föl meglátogatásod idejét.” Aztán bement a templomba és kiüzte azokat, akik ott kereskedtek. „Írva van, kiáltotta: Az én házam imádság háza, ti pedig rablóbarlanggá tettétek” (Lk 19,41-46).

Az evangéliumi szöveg az **idők felett** látó Mester lelkét tárja fel. Mégpedig olyan módon, hogy résztvevő szeretetéről ad fenséges bizonylatot. De ez a látás és előrelátás olyan szomorú hatást vált ki lelkéből, hogy könnyeket hullat a szent város jövőjének láttára. – De az is kiemelhető, hogy a szeretett Mester vállalja a kemény büntetés bekövetkezését, mert durván visszautasító volt a szeretett nép lelke. Íme, a szeretet és az igazság harca! Az Evangélium végén pedig szinte erősítést kap az Úr felháborodó lelke hozta ítélet, amikor is ostorral veri ki a szent helyre tolazkodó kufárokat. – Ismételen hangsúlyozom, hogy a szerető Mester és a keményen ítélkező Bíró alakja bontakozik ki előttünk. – Az egész leírásnak részletei a következő példákhoz hasonlóan bonthatók különálló beszédtelemekké, majd azután beszédláncokba fűzhető sorozatokká.

Különálló beszédek

a) alcsoport: A „szent város” szemléletéből fakadó beszédek

1. beszéd: A „szent város” felé

(Erkölcsei beszéd: Jézus nyomain...)

Bev.: Az „Úr városa” csodák helye. Erről zeng a próféta: „Dicsőséges dolgok hangzanak el rólad, Istennek városa” (Zsolt. 86,3). – Azt ugyanis jól tudjuk, hogy „Isten városa” az egyetlen igaz Isten **egyetlen** templomának városa volt, Jeruzsálem. De azt is tudjuk, hogy ez a város, volt az, amelyben meg kellett történnie a megváltás isteni művének. Olyan hely tehát, amelyhez **közelednie** kellett az égi Mesternek.

1. A mai Evangélium arra hívja fel először a figyelmet, hogy: A Mester a földi „szent város” felé halad.

A Mester útjai a föld emberének szolgálatai. Tanít, csodákat tesz, hogy üdvözítsen minket. -De miért? Az emberekért... Azért, hogy előkészítse őket az üdvözülés isteni kegyelmére!

a) Látja a „szent várost”... Jól ismeri az Írást, amely **parancsként** diktálta, hogy a **fizikai** „szent város szentélye” felépíttessék. „Így szól a seregek Ura, mondván: Legyen erős a kezetek nektek, kik halljátok a próféták szájából e beszédek, ezekben a napokban, azon a napon, amelyen a seregek Ura házának alapkövét letették, hogy a templom felépüljön” (Zak. 8,9-10). Szent tehát a város, amely a szentélyt hordozza. – De tudja azt is, hogy a város népe megtagadta az Urát. Azért szól hangja ítélően: „Jönnek majd napok, amikor sáncokkal vesz körül ellenséged, bekerít és mindenfelől ostromol” (Lk 19,43). – Pedig az Úr célja az volt, hogy a fizikai városépítés **eszköze** legyen a lélekszentély felépítésének...

b) Mert szerető lelke áhítozva **áhítozná, hogy népe birtokolja** az igazságot... Még könnyei is hullnak: „Mikor közelebb érve megpillantotta a várost, sírva fakadt” (Lk 19,41). – De jól tudja azt is, hogy **büntető pusztulás** végre is megváltáshoz segíti őket... Gondolj most arra, hogy Jeremiás siralmi a múlt pusztulásáért sikongnak (Josephus Flavius történelme)... De a Mester könnyei a közeli jövő tragédiájáért hullnak.

2. Jézus Jeruzsálem felé halad, de: Jézus népe az örök Jeruzsálem útjain ballag.

A Mester szava és intése arra vonatkozik, hogy az **örök város** lakói legyünk. El ne felejtse egyik lelkivezető bölcs mondását, amely így szól: „tartsd szemed előtt állandóan azt a nagy-nagy és örök életbe ívelő **életcél**t, amelyre hívt az égi Atya!” És ezt annál erősebben tartsd lelked kincsének, minél élénkebben cseng lelkedben az Írás szava: „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Mt 16,26).

a) Maga a Mester mutat utat az **egyek felé**, mert **ez** az igazi „városunk”. Mert ezt olvassuk: „Hiszen itt nincs maradandó hazánk, inkább az eljövendő után vágyódunk” (Zsid. 13,14). A föld átfutó otthonunk, de az ég örök „hazánk”. Olyan hazánk, amelyet elérni kötelességünk, és amely elérésének módjaként közli az evangélista szövegén át a Mester: „Keressétek (először) inkább az ő országát (és annak igazságát) és ezeket (mind) megkapjátok” (Lk 12,31).

b) És a beszéd mellett **életével** erre **irányítja** zarándok seregét. Életének és dicsőségének egyik mozzanata az, hogy **követi a tömeg**. Ezt is olvassuk: „Sokan a nép közül ruhájukat terítették az útra, mások ágakat törtek a fákról s az útra szórták. Az előtte járó s utána tóduló tömeg így kiáltozott: „Hozsanna Dávid fiának! Áldott ki az Úr nevében jön! Hozsanna a magasságban!” (Mt 21,8-9). – De ez a követés csak előképe és előfutama annak a követésnek, amely az örök életben lesz a Mester diadala. Az **örök életben** is beláthatatlan tömegben övezik az üdvözültek. Ez már a Jelenések leírásában is olvasható: „Ezután akkora sereget láttam, hogy meg sem lehetett számlálni, minden nemzetből, törzsből, népből és nyelvből. Ott álltak a trón és a Bárány színe előtt, fehér ruhába öltözve, kezükben pálmaágakkal” (Jel. 7,9).

Bef.: Amikor a mai Evangélium felhívta a figyelmünket a „szent város” felé haladó Mesterre, akkor vigyük magunkkal ezeket az életünket emelő gondolatokat emlékezetül!... A Mester a „szent város” felé halad. Azért, hogy az „örök szent város” felé segítse az embereket. Tagadhatatlan ugyanis, hogy az Istenfia életének lényeges része az **örök tájak** áhítozása. Ennek képe jelenik meg lelki szeme előtt... De miért? Azért, mert a Mester a **földi szent városban** életét áldozta, hogy az **égi örök hazában** isteni életet élhessen a föld zarándoka. – Jól jegyezzük meg: a föld emberének Istentől leendő

kegye az „örök város” igéző látása és boldogító elérése!

*

Ez a beszéd ráépíthető arra az angol legendára, amely szerint a „Gyengeség” és a „Hűség” zarándokúton keresi az „igazság országát”. A „Gyengeség” megretten a „csodavár” kapuját védő oroszlántól. A „Hűség” azonban bízik **küldetésének erejében** és behatol a rejtelmes várba, ahol áldozatos életének jutalma az igazság birtoklása.

*

2. beszéd: Látom a „szent várost”

(Misztikus beszéd: Az örök cél fényében)

Bev.: Az „örök város” látomása a földi élet irányváltozását hozza. Persze nem a magam megvilágosodására, hanem az Isten megvilágításának csodájára. – Hogyan megy ez végbe?

1. Lelkem elé rajzolódik a jövő.

Az emberi lélek a kutatás kincsét hordozza magában. Előtte minden kérdőjel.

a) Maga a „nagyvilág”. Ez ugyan csak környezet, de a földi ember otthona. Így tehát az érdeklődés, a kutatás területe. Itt segíti a tudomány. De ennek alapja is az értelem, mely mélyre szállva értés után törtet.

b) Még inkább a „kisvilág”. Ez végül is én vagyok. Így tehát a legközvetlenebbül érdekelt. Itt a világosságot sejtető – az Isten alkotta természet. De biztos útmutatója – az isteni kinyilatkoztatás. – Mózesnek a földi Kánaán mutatja az Úr! Nekünk az örök otthont. Ezért mondja az apostol: „Most azonban fölszabadultatok a bűn alól és Istennek szolgálói lettetek. Gyümölcsötök a megszentelődés, célotok az örök élet” (Róm. 6,22-23).

2. Jelenemet visszahatóan irányítja – a jövő.

Amit el akarok érni, azért dolgozom.

a) Istennel való élet – már a jelenem. Erről ír a próféta: „Uram, te a mennyek erős, nagy és félelmetes Istene, aki kitarasz a szövetség mellett és irgalommal vagy azok iránt, akik szeretnek téged és követik parancsolataidat, kérlek, figyeljen fel füled és nyíljék meg szemed, hogy meghalljad szolgád könyörgését” (2Ezd. 1,5-6). De lesz az elérendő Szeretet a jelen életnek élő parancsolatja. „Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek egymást ti is” (Jn 13,34). Így lesz igazság: „Aki megtartja parancsait, Istenben él és Isten öbenne. Azt, hogy ő bennünk él, a nekünk adott Lélektől tudjuk” (1Jn. 3,24).

b) Istennel való élet egész végnélküliségig. A valóság – hazatérés. A tartalom – Vele élés. Ennek képletes jelzése: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bev.: Nagy érték tehát az „örök város” látása és a látomás, mert a földi élet olyanná teremti, aminek díja – az örök élet birtoklása.

3. beszéd: A „szent város” hivatása

(Dogmatikus beszéd: Isten egybehívó terve)

Bev.: Miért emel „szent várost” az ember? Valóban Isten indítja erre az embert – természet szavával, de ember építi – erőfeszítésének nagyságával. – Miért van ez így? A felelet kettős vonalra utal. Az ember és az Isten céljai jönnek számításba. – Miért is kell a szent város?

1. Hogy szent helye legyen az embernek.

Így az ember nemcsak lakója a földnek, hanem képe a föld Urának.

a) És ez az „élő kép” pedig tevékeny az ég felé. Mégpedig imádságban. A föld az ember háza, de Istené is. „Nem azt mondja az Írás: Az én házam minden nép számára az imádság háza?” (Mk 11,17). Ezért sóhajt az ember: „Tekints szolgád imájára s könyörgésére, Uram, Istenem: hallgass e dicséretre s imádságra, mellyel szolgád ma előtted imádkozik” (3Kir. 8,28). „Meghallgattál igazságom Istene, valahányszor segítségül hívtalak. Tágasságra változtattad szorongatásomat: könyörülj hát rajtam és hallgass meg imámat” (Zsolt. 4,2).

b) Majd ez a tevékenység jelentkezik az áldozatban is. Ez a lélek- tevékenység nagyobb az elsőnél, mert lemondással és felajánlással jár. Az Ószövetség áldozata – földi kincs. Tömjén, kenyér és illat. – De ez szélesedni és tökéletesedni fog. „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” (Mal. 1,11). Az Újszövetség áldozata égi ajándék. Olvassuk csak a szent szövegeket: „Minden főpap ugyanis az emberek közül való és az emberek képviselőjére van rendelve az Isten tiszteletével kapcsolatos dolgokban, hogy ajándékot és áldozatot mutasson be a bűnökért” (Zsid.5,1). „Mennyivel inkább tisztítja meg lelkiismeretünket a holt cselekedetektől Krisztus vére, – aki az örök Lélek által önmagát ajánlotta föl szeplőtelen áldozatul Istennek – hogy az élő Istennek szolgáljunk!” (Zsid. 9,14). Ezért kell ezt ismételnünk a Mester parancsára: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

2. Áldást osztó helye legyen – az Istennek.

Az Isten ugyan mindenütt van, de emberi lelkünk igényli, hogy különös szeretet emelte otthon legyen az Ő háza.

a) Itt fogadja – az ember áldozatát. Ilyen: a frigyszekrény. Az áldozati hely (pogányok hegyormai és forrásai). A mi templomaink is. „...Isten temploma szent, és ti vagytok az” (1Kor. 3,17).

b) Innét árasztja kegyelmi bőségét. Lám, az apostol is így hozza: „Jól tudom, hogy amikor hozzátok megyek, Krisztus (evangéliumának) bőséges áldásával érkezem” (Róm. 15,29). Mindenütt ad és mindenütt oszt, de emberlelkünk közvetlenebbül kap az Isten házában. – De miért van ez így? Azért, mert itt nagyobb a lélek összeszedettsége és tárulóbb a lélek ég felé nyílása. Így közelebb az emberhez az Isten. Így ennek a szent szövegnek erejéből táplálkozunk: „Töltsön el titeket a reménység Istene a hit teljes örömeivel és békéjével, hogy a reményben a Szentlélek erejéből bővelkedjétek” (Róm. 15,13). – Figyeld csak! Magad egyedül, vagy áldozati közösségben. Nem érzed-e magadhoz közelebb az Istent?

Bef.: Összegyűjti az Úr az Ő népét, hogy hazasegítse a zarándokok tömegét.

*

– (Majd folytatva egész rövid jelzéssel ilyen módon is lehetne szólni a „**szent várossal**” kapcsolatban)

4. beszéd: Isten szent városa

Bev.: Azt kellene kiemelni, hogy ez az egyetlen szent hely, ahol áldozott a „választott nép”. – Majd a tárgyalás jellemezze a város szentségét.

1. Itt tiszteli az ember – az ég Urát.

2. Ide várja az emberiség – Megváltóját.

Bef.: Legyen ez a következtetés: **Íme a szent hely!** – Innen emelkedik az ember Istenhez, hogy le szálljon az ég Ura a föld emberéhez.

5. beszéd: A várakozás szent városa

Bev.: Színezzük Dávid, Salamon terveit és imáit.

1. Jeruzsálem – a zsidó nép szent helye.

2. Jeruzsálem – Aggeus próféta szerint – Isten szent szentélye.

Bef.: Ismertessük a Mester és a samariai asszony beszélgetését.

*

– (Majd folytatni lehetne a „szent város” látását ilyen módon)

6. beszéd: Lát a Mester – emberi szemmel

Bev.: Ismertethető volna a realiter látott város képe...

1. Látja a nép erőfeszítésének nagyszerűségét (épületek).

2. Látja a benne dolgozó, fáradó embernépet.

Bef.: Örömmel látná, ha nem állna felette a jövő.

7. beszéd: Lát a Mester – isteni szemmel

Bev.: Isten szeme mindent lát.

1. Látja a nép bűnét.**2. Tudja az Isten ismételen felé forduló szeretetét.****3. És jövendőli is a megátalkodottság büntetését.**

Bef.: De ez a látás és jövendölés is segíteni akar.

*

– (Majd a „szent város” felett részvétet érző Mester lelke tárulhat elénk...)

8. beszéd: A várost sajnálja

Bev.: A Mester könnyhullatása élő beszéd.

1. A város jövő pusztulását siratja.**2. A szentek szentjének romjait siratja.**

Bef.: A szépség, erő és isteni otthon – pusztulás előtt.

9. beszéd: A lakókat szánja

Bev.: A város a lakókért.

1. Sajátjainak jövője sajtolja ki a könnyeket.**2. A lelki elpusztulás réme miatt sírja a megátalkodottak feletti könnyeit.**

Bef.: Az élők az Ő lelkének fájdalmas gondjai.

10. beszéd: A lelkeket fájlalja

Bev.: De a lakók – Isten teremtette végnélküli életre hivatott lelkek.

1. Mesterünk a lelkek összeomlását látja.**2. Mesterünk a lelkek pusztulását fájlalja.**

Bef.: A végnélküli életet élő lelkek az Úr szomorúságának tárgyai.

11. beszéd: A szerető Isten hangja

Bev.: Jeruzsálem pusztulását előrelátva így kiált fel a Mester: Miserator... És az emberlélek „végnélküli életre teremtett Jeruzsálemé” veszélye esetén hogyan áll mellénk az Isten?

1. Házat épít és Magához hív.

a) Elvon a földiek túlzásától.

b) Odavon a lelkiek forrásaihoz.

2. Szeretettel fogad és kegyelmével gazdagít.

a) Emelhet a föld ereje.

b) De Dáviddá edzhet az Úr kegyelme.

Bef.: És hol van ez – valóban? Vizsgáld saját életed és reá találsz ennek alakulásában. A szerető Isten mindig szól; csak hallja és kövesse az Isten „embernyája”!

*

– (Továbbá a szent város képe elénk idézheti az Isten gyakori hívó szeretetének gondolatát)

12. beszéd: Hívta – megváltói ígérettel

Bev.: Isten állandóan hívó.

1. Első ígérés:

„Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15).

2. A próféták sora...

Bef.: A választott nép története Isten szeretetének jelző sorozata.

13. beszéd: Hívta – prófétai szavakkal

Bev.: Itt már az egész nép Istenhez téréséről van szó. Erre is prófétákon át hívta az Úr a népét.

1. A próféták szava mindig csendült.

2. Végre a Messiás szavában hangzott.

„Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” /Zsid. 1,1-2/.

Bef.: Élő személyek szóltak az élet embereihez.

14. beszéd: Egyéni indításokkal

Bev.: De csak egyetemes ígével szól az Úr?

1. Szólt az egyesekhez is az Írás szerint.

2. Szól most is egyesekhez – a tények szerint.

Bef.: Isten bennünk, tehát személyesen is indítónk.

*

– (Azután az isteni Mesternek a „szent város” jövőjét előre mondó szavai ismertethetők)

15. beszéd: Attendite!

Bev.: Az első szó: a figyelemfelkeltés.

1. A Mester szava – kongató harangszó.

2. Az emberek lelke legyen a hangot felfogó.

Bef.: S.O.S. – a végveszély hangja. De segítő szeretet ébresztése – a hangok helyes felfogása.

16. beszéd: Videte!

Bev.: Jelekből lássatok!

1. Múltak felelősségét lássátok.

2. Jövőtök alapozásán dolgozzatok.

Bef.: Így a csengő isteni szó – emberéletemet szolgáló és alakító.

17. beszéd: Cavete!

Bev.: A mostani életben óvakodjatok a gonosztól.

1. Elfordul fejetek felől az Isten haragja.

2. Szépségessé léssen a lelketek arculata.

Bef.: Jó a félelem és az óvakodás.

*

– (Végül a szent város jövője – a jövődölés feltételeire is figyelmeztethet)

18. beszéd: A jövő – függvény

Bev.: Hogyan születnek az események?

1. **Az Isten jövőt kötő terve Isten lelkének tartalma.**
 2. **Így azután az isteni értelem előtt világosan álló tárgya.**
- Bef.: Istenben van minden!

19. beszéd: A szabad jövő – előre tudott függvény

Bev.: Hogyan áll a helyzet a szabad eseményekkel?

1. **A szabad esemény is behatások szüleménye.**
 2. **Azok bekövetkező eseménye pedig Isten előrelátásának tárgya.**
- Bef.: Itt is Istenben pereg alá az élet.

*

b) alcsoport: Az Úr házával kapcsolatos beszédek

A most következő részekben a kufárok kiűzése, s ezzel kapcsolatban is először az Úr kemény ítélete, majd azután az esemény jelképes jellege lesz rövid vázlataink tárgya.

– **Az Úr háza méltósága**

1. beszéd: Isten háza

Fejtegetendő: ami az Istené, az mindennél nagyobb és jobban értékelendő.

2. beszéd: Ember lélekvára

Fejtegetendő: ide siet a gyenge, a beteg és a lélekalott.

3. beszéd: Isten és ember találkozója

Itt fejtegetendő: itt találkozik a föld embere az ég Urával.

*

– **Az ima háza gondolatából**

1. beszéd: Szentélye – az Istennek

Magyarázandó: a templom jellege. Jelen az Isten: frigyszekrényben és Oltáriszentségben.

2. beszéd: Szent tűzhelye – lélektömjénnek

Magyarázandó: tömjén és lélektömjén.

3. beszéd: Oltára – istentiszteletnek

Magyarázandó: az igazi Áldozat.

*

– **Kik keresik a szentélyt? – gondolataiból**

1. beszéd: Áldozatot bemutatók

Értelmezendő: az áldozat-bemutató.

2. beszéd: Könyörögve kérők

Értelmezendő – a kérések ezerfélesége.

*

– „A kufárok helye” gondolköréből

1. beszéd: Az utca piaca

Színezendő: itt élhet a kufár.

2. beszéd: Az üzletek boltja

Színezheto: itt nyerészkedhet a kufár.

3. beszéd: A pengő érc trezorja

Színezendő: ide hordhat és itt örülhet a kufár.

*

– Az „Isten Fia” ostora gondolköréből

1. beszéd: Suhog – a kufár hátán...

Jogos harag képe.

2. beszéd: Suhog – az anyagiások hátán...

A lelkiek ébresztésének képe.

3. beszéd: Suhog – a lelketlenek hátán...

A lelketlenek elítélésének képe.

*

– Az Atya házána hivatása gondolatából

1. beszéd: Embervárás

Az Isten temploma – az embert várja.

2. beszéd: Emberhallás

Az Isten temploma – az ember hangját – hallás égi háza.

3. beszéd: Emberáldás

Az Isten temploma – az Isten – áldást szóró égi Atya földi szentélye.

*

c) *alcsoport:*

Szimbolikus vázlatokban folytatnánk beszédeinket.

Ilyenek lehetnek a templom hivatása, a papok tevékenysége, a templom Urának munkája stb.

1. beszéd: Isten templomai

Bev.: Jeruzsálem a szent város, a jeruzsálemi templom, az egyetlen szent helyre irányítja figyelmünket az Írás. De nem kell-e lebontani a város falait és szertetőlni a templomot határoló kőfalakat, ha az Isten házára gondolunk? Végtelen az Isten, Hozzá hasonlónak kell lennie a templomnak is. – Valóban háromféle templom áll előttünk, és mindenik különlegesen Isten imádását követeli tőlünk.

1. Isten háza – a természet világegyeteme.

a) Ő alkotta és Ő kormányozza. Benne dolgozik az Isten (fejlődő élet – Isten tette).

b) De benne hódol az ember. De itt a test munkája az Isten parancsának teljesítése. Az áldozati oltár a föld. Az erős kar és készséges odahajlás – az Isten szolgálata. Így lesz a terített asztal a föld rögös háta.

2. Isten háza – a városok, falvak temploma.

a) Istennek emeljük. Neki adunk mindent! Aranyat, tömjént, mindent!

b) De benne imádságos lélekkel hódol az ember. Ima és áldozat a lényeg.

Bef.: Átvitt értelemben így tolhatjuk ki a jeruzsálemi templom kőfalait...

2. beszéd: A mi templomunk – látomásképekben

(Erkölcsi beszéd: A templom Isten kegyelmének kiárasztója) – (1952)

Bev.: **Ezekiel** prófétát azzal tünteti ki az Isten, hogy látomások seregével tárja fel előtte – a földi Isten országának jövőjét és – az égi Isten házának ködösen elhúzódó világát. – Látomásai „sas madarakról” szólnak, akik cédrusgallyakat ragadnak el és csodafává növesztik. Nabukodonozor, babiloni király az egyik és Egyiptom fáraója a másik. – Majd az egek világát látja szeráfok csodaalakjával és így dicsőíti Isten országát. – Lát azonban – könyvének végén – egy forrást, amely az új templom küszöbe alól fakad, és vizének folyása csodás hatást támaszt a nagy határban. – Legyünk ma, a **mi templomunk** ünnepén is **víziót látók** és Ezekiel próféta nyomán figyeljünk fel arra a **kegyelmi forrásra**, amely a **mi templomunkból** fakad és amelynek sodródó, vagy elpihenő vizeinek partját tegyük vizsgálat tárgyává. Mivé válnak a szent források?

1. Csorduló vizekké.

Ezekiel szerint folyóvá nőnek.

a) Ezekiel így írja le: „...és íme víz fakadt a ház küszöbe alatt a keleti oldalon; a ház homlokzata ugyanis kelet felé nézett. A víz pedig a templom jobboldalán folyt le, a oltártól dél felé” (Ez. 47,1). Ez a vízfakadást mondja... Majd: „Amikor pedig visszatértem, íme a folyó partján igen sok fa volt mindkét oldalon” (Ez. 47,7). Ez a partján növekedő fákat rajzolja... Ezután: „És a folyó mentén, annak mindkét partján mindenféle gyümölcsfa nő; lombjuk le nem hull, gyümölcsük el nem fogy. Havonként friss gyümölcsöt teremnek, mert vizük a szentélyből fakad. Gyümölcsük eledelül szolgál, lombjuk pedig orvosságul” (Ez. 47,12). Ez a gyümölcsfákat látja...

b) És a **mi templomunk** – kegyelmi forrása mit tesz bennünk? – Itt fakad. Krisztus az éltető forrás. Családba és emberéletbe folyik. Isteni termést hoz a „folyó”. – A lényeg: a sodródó folyó éltet!

2. De a pocsolyává lévő „tócsák” sógödrökké...

a) Ezekiel szerint: „Tócsáiban és mocsaraiban azonban semmi sem lesz egészséges, mert ezek sógödrökké lesznek” (Ez. 47,11).

b) Mi életünkben? **Élettelen** világot teremtenek vagy fertőzött levegőt teremtenek. – A lényeg: a tevékenységből kilépő, elpetyhüdő és **fel nem használt** isteni kegyelem nem éltet. Sőt: felelősséget hirdet, és a kegyelem nélkül élő ember magának és másoknak kárát adja.

Bef.: De az Isten háza küszöbén fakadó forrásnak mi a végső hivatása? Éltesse az ember lelkét és isteni eredetének megfelelően Istenhez segítse az emberi lelkeket!

3. beszéd: „Az Úr vagy ottan”

(Ez.48,35) (Erkölcsi beszéd: Isten velünk!) – (1952)

Bev.: Jeruzsálem városának felépítése látomásban pereg le Ezekiel próféta szeme előtt. Az új város neve: „**Az Úr vagy onnan**”. Vajon nem állítható-e ez a látomás olyanképpen a mi újszövetségi állapotunkra, hogy szent Egyházunk maga és kis templomocskái külön is viselhetik ezt a szent nevet: **az Úr vagy onnan**...?

1. Egyházunk valóban az Úr háza.

a) Már az Ószövetség előre hirdette: „Rajta! Menjünk fel az Úr hegyére, és Jákob Istenének házához, hogy megtanítsa minket utaira, és ösvényein járjunk, mert a Sionról jó a tanítás, és Jeruzsálemből az Úr igéje” (Iz. 2,3).

b) Krisztus építette. „Te Péter vagy. Erre a sziklára építem Egyházamat és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta” (Mt 16,18). – És tovább is így léssen: „És szívem szerint való pásztorokat adok majd nektek, kik tudással és bölcsességgel legeltetnek titeket” (Jer. 3,15).

c) Jelenlétével ékítette. „Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük” (Mt 18,20).

d) Misztikus testévé alakította. „Nem tudjátok, hogy testetek Krisztus tagja?” (1Kor. 6,15).

2. Kis templomunk szintén az Úr vára.

„Ama napon majd ezt az éneket éneklék Júda földén: erős városunk nekünk a Sion, védelmül kőfal és bástya van benne. Nyissátok meg a kapukat, hadd vonuljon be az a nemzet, mely igaz, és hűséges marad” (Iz. 26,1-2).

a) Ide menekül az ember. Itt keres segítséget és kap az ember. „Haragom pillanatában kissé elrejtettem előled arcomat, de örök irgalommal megkönyörülök rajtad, – úgymond a te megváltód, az Úr. Úgy vagyok, mint Noé napjaiban, kinek megesküdtem, hogy nem hozom többé Noé vizeit a földre; így esküszöm, hogy nem haragszom reád, és többé meg nem korhollak. Mert induljanak meg bár a hegyek, és rendüljenek meg a halmok, irgalmasságom nem távozik el tőled, és békém szövetsége meg nem inog, – úgymond a te könyörülő Urad” (Iz. 54,8-10). – Itt kap bűnbocsánatot és kegyelmet (gyónás!).

b) Itt lakik titkos módon az Isten (Eucharisztia!). – Itt találkozás vagy onnan. Itt – vezetést kap a lélek. „Oly útra vezetem a vakokat, amelyeket nem ismernek, és oly ösvényeken járatom őket, melyekről nem tudnak; világossággá teszem előttük a sötétséget, s a göröngyös utakat egyenessé, ezt teszem velük, és nem hagyom el őket” (Iz. 42,16).

c) De innét távozva – Isten követelte **élet tavaszodik**. Az Úr parancsa ez: „Tanuljatok jól tenni! Keressétek az igazságot, siessetek segítségére az elnyomottak; szolgáltassatok igazságot az árvának, védelmezzétek az özvegyeket!” (Iz. 1,17). És **ekkor** a mi lelkünkre is áll Izaiás szövege: „És ismét olyanokká teszem bíráidat, mint azelőtt voltak, és tanácsadóidat, mint hajdanában; azután majd „Igazság városa”-nak hívnak, hűséges városnak” (Iz. 1,26). És mivé leszünk? „Én ugyanis ma erős várossá, vasoszloppá és ércfallá teszek téged az egész országban, Júda királyai, főemberei, papjai és a föld népe előtt” (Jer. 1,18).

Bev.: Ezért szeretjük Egyházunkat és templomunkat, mert igaz reájuk Ezekiel könyvének záró jövendölése: „Az Úr vagy onnan”...

*

Ez a beszéd **ráépíthető** egy gyermekszáj mondta frázisra is. Egyik orvosbarátom kis leánykájának azt mondta a nem katolikus barátnője: miért mentek mindig a **templomba**, ha imádkozni akartok?... Hát hiszen a jó Isten mindenütt van és így mindenütt meghallgat. Otthon is! – Igen, válaszolta a drága kicsike, de – lévén orvos leánykája –: **Ő ott**, a templomban **rendel**... Azért megyünk Hozzá!

*

4. beszéd: Isten háza – az ember végnélküli lélekszentélye

Bev.: Az ember lelke Isten háza.

1. Ez a szentélyek szentélye.

Ez nem pusztul el soha. Az idő vasfoga nem árt neki.

2. Benne – örök lakó az Isten.

Őt imádjuk, de Ő örök lakóként boldogítva boldogít. Ez az igazi szentély.

Bef.: In Deo movemur et sumus! – Lám! Csak így lesz ez valóság, ha mindenütt templomban járunk, és mindenütt Istent imád az ember!

5. beszéd: Az Úr látogatása

(Dogmatikus beszéd: Az Isten velünk)

Bev.: Az Úr velünk és bennünk, de az Úr személyes látogatása is kincse az embernek. – Mik ennek az állomásai?

1. Profétáinak követségében jár az Úr.

- a) Ezért szól az Ószövetség.
- b) Ezért áll az ószövetségi szentély.
- c) Ebben szól az Áron nemzedék.

2. A Messiás megérkezésével jelentkezik az Úr.

- a) Az Isten Küldöttje.
- b) Az emberiség megváltó Ráfáele.

Bef.: Ezek az égi Atya személyes követői.

6. beszéd: Isten látogatása

Bev.: Mi is megismertük az Úr csapásai nyomán jelentkező látogatása idejét. De most fordítva kérdezem: hogyan élhetnők az Ő békességének napjait?

1. Ma minden magyar ember Párizsra gondol.

Itt a kufárok most a nagy életértékek kérdésével foglalkoznak. Isten népe tudja, hogy hangoskodó beszéddel az egység asztalához nem juthat. Azért Istenhez sereglük, mert tudja, hogy szava feljut az Istenhez. Isten látogatásának nehéz csapásai után új élet hajnalán Isten házába gyülekezünk, hogyha szavatok emberhez nem is jut el, imádkozó szavatok Istenhez jusson, hallgassa meg a nép szavát és adja meg a békét. Ne azt vitassátok, mi lesz jobb? Mi adja a békét? Emberi szemek ezt át nem fogják, el nem döntenek. – Istenhez fohászok, adják a Szentlélek tüzét azoknak, akik a világ békéjét készítik. Kitartást nekünk, hogy bármi történik is, türelemmel viseljük, és kitartó lelket, hogy a nemzet fennmaradásán dolgozzunk.

2. Az a mindenekfölötti, akinek lelkében él az a tudat, hogy Isten kormányoz, a határokat Ő szabja, a nemzet nagyságát Ő adja.

a) Ha az emberek írják is föltételeket, Isten keze az, amely a világot rendezi. Az a belső gondolat éljen bennünk, hogy ezt a hetet a templomnak szenteljük, hogy Isten areopágján hallgassuk szavunkat a nemzet érdekében.

b) Ha a magyar nemzet a béke nagy hetét a templomban töltene, miért kellene harcokat vívni? Isten lelke megpihen azokon, akik sorsát intézik.

Bef.: Ebből az a következtetés, hogy Isten szeme hazánkat keresően megpihen Isten areopágja előtt könyörgő nemzetén, akik a békekötőknek a világosság kegyelmét esdjük. Akármilyen is kezük, Isten szavának vesszük és lemondó szenvedésben is hűséges szolgálói akarunk maradni.

7. beszéd: Az Úr személyes látogatása

(Dogmatikus beszéd: Az Oltáriszentség az Úr jelenléte)

Bev.: Emberiség és ember úgy értelmezendő, hogy összességük fogalmi alakja az emberiség és egy-egy közülünk a valóságos személye a nagy közösségnek. – Hogyan érintkezik egyesünkkel az Úr?

1. Csodás Kenyér alakban száll hozzánk.

a) Jézus ígérete. „Ne fáradozzatok veszendő eledelért, hanem azért, amely az örök életre megmarad, amelyet az Emberfia ad majd nektek” (Jn 6,27).

b) Krisztus megvalósítása. „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

c) Az apostoli Egyház mindig így gyakorolta. „Az Úrtól kaptam ugyanis, amit közöltem veletek: Az Úr Jézus elárulásának éjszakáján fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte és így szólt: „(Vegyétek és egyétek), ez az én testem, melyet értetek (adok). Ezt tegyétek az én emlékezetemre” (1Kor. 11,23-24).

2. Az eledel formájában erősít és táplál.

- a) Erőt ad – a bűn ellen.
- b) Táplál – az erények felfejlődésére.

Bef.: Mit ér az ember? – Olyan valakit, akit titokzatos, emberivé egyszerűsített módon látogat az Isten. Sőt a Vendéget fogadni akaratától függ a Vendég érkezése.

8. beszéd: Az Úr szimbolikus látogatása (Misztikus beszéd: A magán-víziók)

Bev.: Lourdes, Fatima és igen sok Isten áldotta hely – az Úr látogatásának szent helye. De mit akar ezzel az Isten?

1. Magánosokon át szól az Isten az emberiséghez.

Ezek a történelem folyamán jelentkező csodajelenségek.

- a) Az angyalok, a szentek, a Szent Szűz megjelenése.
- b) Az Úr, a Mester érzékelhető megjelenése.
- c) A Szentlélek fuvallatának észlelése.

2. Lélekvíziókon át szól a választottakhoz.

- a) Alacoque Margit.
- b) Szt. Tamás.
- c) Szt. Ferenc.

Bef.: Ki dönti ezt el?... Sokszor halljuk: nem beteges képzelődés vagy túlértékelés-e a víziós Isten látogatás? Ne feledjük, Isten az alázasok kedvelője. „Aki fölmagasztalja magát, megalázzák, aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” /Lk 18,14/. Az Isten az alázasok kedvelője. Azért van felettünk és felettük az Egyház ítélete, hogy az alázas meghajlónak mutassa: itt járt-e az Isten?!

9. beszéd: Isten ködében

Bev.: Factum reale vitae. – Vannak zárt világok. Ok: zárt pillájú szemek hordozói vagyunk. Nagy titok! Isten örök titkai. Felfedendő titkok. Isten mélységei. Megismerendő titkok. Isten adta életfeladatok...

1. Abscondita – vitae.

- a) Naturalia. Itt segít a tudomány.
- b) Supernaturalia. Itt segít az Isten kegyelme.

2. Perfacienda – vitae.

- a) Naturalia.
- b) Supernaturalia.

Bef.: Erunt aperta et clara! És így: az emberi élet isteni léssen. Teljes látás: örök fényesség léssen!

10. beszéd: A hit kegyelme és a látás ténye

Bev.: Indítás és meglendülés. Ora. – Helyzeti energia, tavaszi zefír. Mind kötelező parancsok. Isten és a teremtett anyagi világ viszonya. – És a két szellemi lény kapcsolata?

1. Első mozzanat a hit kegyelmének sodra.

Ez a kapcsolódás dinamikája. – Mi a kegyelem valójában?

a) Az Írás értelmezése szerint: a teremtés lényének isteni elgondolása. Kegyelem is. De előzetes elhatározás is. „Hányszor akartam...” A Személynek személyhez fordulása. A Végtelen fordul a véges felé. „Respexit humilitatem meam”. A szőlőtöke és vessző...

b) Az értelem ténye szerint: lélekbe áramló készség, lendület, erő, feszülés. – Nem zárt személy, hanem kiáradó, kihajló és a másik felé forduló. Nem összefogó, hanem szóró. Ez a személyek természetes közeledése.

2. A második mozzanat: az emberi vitalitás.

a) Az Írás szerint az evangéliumi ifjú kérdése: quid facio? A Mester tanítása: Venita ad me omnes.
b) Értelem szerint: mindenki keresi. A „nagy kutatók” Istent keresnek. Isten nélkül tartalmatlanul vergődők.

Bef.: Fényt lobbant az Isten! Nyomában járjon az ember! És aki nem jár? – Confidete! Végre az is oda jut.

11. beszéd: Hát magunkra hagy az Isten?

Bev.: Isten a Szeretet. Ember az Isten fia... Mégis elérkezhet a pillanat, midőn magára marad az ember? – Kettős felelet hangzik erre. Egy tapasztalat a természetből és egy felelet az Isten igéjéből.

1. A természet szava.

a) Élettelen csillagok, kövek és ásványok – Isten rendelte hódolatosai. Ezért van harmónia.

b) Élő füvek és virágok... Vagy ég felé (nap!) fordulnak és égből erőt vesznek, vagy föld felé fordulva lekonyulnak és elszáradnak... Ne felejtsetek! Ez a természet tanítása: a törvények hódolatot parancsolnak és Isten előtt hódoló természetben rendet teremtenek.

2. Az Isten szava.

a) Az Isten szól hozzátok... „Jöjjetek hozzám mindannyian...” (Mt 11,28)... „Hányszor akartam egybegyűjteni fiaidat, mint ahogy a tyúk gyűjti szárnyai alá csibéit, de te nem akartad” (Lk 13,34).

b) „Kérjétek és adnak nektek, keressetek és találtok...” (Mt 7,7).

3. Kövesse az ember!

Miért csengenek az égi szavak?

a) Felfigyelésre! Elvonja a figyelmet a földi hangoktól. Hogy reáirányítson az égi dalokra.

b) Végül is követés a cél. Földön úgy élj, hogy el ne távolodj az égtől. Földi éveidnek száma gyarapítsa lélekértéked súlyát! Úgy gyarapodj Isten kegyelmével, hogy isteninek tedd önmagadat. Így lesz a templom: életed és örök életed isteni iskolája.

Bef.: Kik keresik? A hallgatók és követők. – Így lesz a templom forrás. Isten kegyelmét közlő, ember lelkét emelő!

* *

Beszédláncok

Most olyan beszédláncok következnek, amelyek csak megindítást adnak és tárgyilag az Úr hívását és az ember felfigyelési kötelezettségét érintik.

I. beszédlánc címe: Az Úr hívása

1. beszéd: Az ember és az Úr

Bev.: Tőle az eredet, az út és a cél.

1. Mindig figyeljen az ember.

2. Mert mindig szól az Isten.

Bef.: Mindenütt beszél az Úr.

2. beszéd: Az Úr hívó szava

Bev.: Egyéni hivatásban is keresendő. – Hol szól?

1. Szülők szaván át.

2. Templomi igecsengésén át.

3. Lelkem szentélyében.

Bef.: Hív és vár az Úr.

3. beszéd: Az Úr hívása – az egyes ember felé

Bev.: Vizsgáld magadat: neked mit mond az Úr?

1. Tartsd magadat Isten fiának.

2. Járd életutadat mint Isten fia.

Bef.: Ez az, ami a te egyéni hivatásod.

4. beszéd: Az Úr hívása – a nemzetek felé

Bev.: De a nemzeteknek adott-e hivatást az Úr?

1. Nemzeti kiválóságokat hordozunk.

2. Ennek értékesítésén dolgozunk.

Bef.: Így a nemzet létszen az Úr szolgája.

5. beszéd: A könnyező Mester

Bev.: Gyengeség, vagy szeretet?

1. Résztvevő szeretet az oka.

2. Az „így” is segíteni akarás célja.

Bef.: Végül az emberek életének Magához láncolásának egyik módja.

*

II. beszédlánc címe: Az Úr ítélete

1. beszéd: Az Úr kopogtatása

Bev.: Olvasd Szt. János szövegét: „Nézd, az ajtóban állok és zörgetek. Aki meghallja szavamat és kinyitja az ajtót, ahhoz bemegyek és vele étkezem, ő meg velem” (Jel. 3,20). És gondoldj arra: miért kopogtat az Úr?

1. Beengedésért kopogtat.

a) Szentély a lélek.

b) Még az Úr is az akaró ember hangját várja.

2. Hogy adományokat adjon.

a) Életemelést szolgáljon.

b) Természetfelettivé emeljen.

2. beszéd: Az Úr büntető látogatása

Bev.: De büntetéssel is látogathat az Úr?

1. Hogy ébresztgessen.

2. Hogy végérvényesen ítélkezzen.

Ez persze a halál után hangzó.

Bef.: Isten így is látogat.

3. beszéd: Az ítéletei

Bev.: Hogyan szólnak az Úr ítéletei?

1. Földön – megbocsátók.

a) Szeretetet sugárzók.

b) A bűnöst Magához emelők (Pásztor és a bárány).

2. Az utolsó napon döntően lemérők.

Mi a mérleg?

a) Quid facisti?

b) Hoc accepisti?

Bef.: Jóság és igazság – összeölelkeznek.

*

– Most szélesebben fogott területeknek, de csak **tételeit** pontozzuk ki **összefogóbb** rendszerben.

I. beszédlánc címe: A hivatásslzolgálat eredménye

1. beszéd: Jöttem hozzátok
 1. Atyám küldött.
 2. Én „jöttem”.
2. beszéd: Mit láttam?
 1. Lelkek omlását.
 2. A lelkeség kihalását.
3. beszéd: Mit tettem?
 1. Tanítottam.
 2. Csodákkal figyelmeztettelek.
 3. Élettel intettelek.
4. beszéd: Mit látok a jövőben?
 1. Jeruzsálem pusztulását.
 2. „Népem” elködösödését.

*

II. beszédlánc címe: A síró Mester

1. beszéd: Aki előtt idegenek a könnyek
 1. Isteni szemmel lát.
 2. Emberi eseményeket is ideolvasztja.
2. beszéd: Aki hazája pusztulásán megrendült
 1. Dicső Izrael hivatása.
 2. Pusztuló Izrael fájdmának oka.
3. beszéd: Aki barátja sírjánál könnyezik
 1. A földi kapcsolat szakad.
 2. A fájdalom könnyeket hullat.
4. beszéd: Aki a szeretet fájdmából hullat könnyek
 1. Szerette a barátját.
 2. Szerette a hazáját.

*

III. beszédlánc címe: Az Úr tervének eredménye

1. beszéd: Megváltót ígér az Úr
 1. Isten tervét megzavarja?
 2. Isten tervét szolgálja a Megváltó.
2. beszéd: Emberlelket erre készíti az Úr
 1. Kinyilatkoztató igékkel.
 2. Történelmi eseményekkel.
3. beszéd: A sötétség népévé lett az ember
 1. Harcosa a földnek.
 2. Elesettje az élvezetnek.

4. beszéd: A választottak békéjét is elvesztette az ember

1. A lélek zavara a legnagyobb csapás.
2. A lélek békéje a legnagyobb kincs.

*

IV. beszédlánc címe: Az Úr fénye és az ember sötétsége**1. beszéd: Fényt vet az Úr**

1. Ki vagyok Én?
2. Ki vagy te?

2. beszéd: Utat mutat az Úr

1. Merre jár?
2. Hová jut?

3. beszéd: Vakká lett a „választott ember”

1. Gógje öntömjénezése között.
2. Értelme homályt fogott.

4. beszéd: Nem gyulladnak új fények

1. A magukat vakítóknak.
2. De a látni akaróknak.

*

V. beszédlánc címe: Zárt világok**1. beszéd: Abscondita?**

Bev.: Tenebrae erant super omnes terram.

1. Az értelem látta a mindenséget és megközelítette a Végtelent.
2. Íme, a fény, amely Istentől jött és Istenhez vezet.

2. beszéd: Cur abscondita?

1. Mysteria Dei.
2. Problema vitae.

3. beszéd: Quid per lucem?

1. Isten Magából megismertet.
2. Isten Magáért megismertet.

4. beszéd: Quid per visionem (subiectivum)?

1. Nagy kegy – a látomások kegye.
2. Örök kincs – az örök látás ajándéka.

*

VI. beszédlánc címe: Lux Dei actus homini**1. beszéd: Illuminans**

1. Universum.
2. Hominis vitam.

2. beszéd: Movens

1. Per intellectum.
2. Per gratiam.

3. beszéd: Perficiens

1. Per gratiam sufficientem.
2. Per deiciones hominum.

4. beszéd: Deificans

1. Per gratiam sanctificantem – in hac vita.
2. Per virginem beatificantem – in aeterna vita.

*

VII. beszédlánc címe: A választott nép hivatása

1. beszéd: Az igaz Istenben való hit megőrzése

1. Élt a törzsben.
2. Csendül a próféta beszédjében.

2. beszéd: Az igazi áldozat bemutatása

1. Föld termékeit.
2. A lélek készségeit.

3. beszéd: A Megváltó jövetelének előkészítése

1. Magában.
2. És a prófétáiban.
3. Szertartásaiban.

4. beszéd: Az Isten hatalmának és irgalmának bemutatása

1. Hatalmas az Isten – ítéletben.
2. Kegyes az Isten – a megbocsátásban.

5. beszéd: Isten szeretete

1. Szeretetét mutatja a pusztában való táplálásban.
2. Szeretetét mutatja a pusztában való követésben.

*

VIII. beszédlánc címe: A választott nép eltévelyedése

1. beszéd: Káin bűne

1. Testvérek szeretete az isteni parancs.
2. Ábel meggyilkolása az emberi gonoszság.

2. beszéd: A Szodoma előtti bűne

1. Fertő – a testiségben.
2. Bálványimádás – az Isten ellen.

3. beszéd: Izaiás népe

Bev.: Fűrészelés... (kivégzése)

1. Nagyra hivatott.
2. És bűnökre vetemedett.

Bef.: Ezért mondatik róluk: „Básán tehenei” vagytok...

4. beszéd: A „léleknélküli írástudás”
 1. A betűt tartja a népe.
 2. De a lelket öli.

*

IX. beszédlánc címe: Az Úr állandó hívó szavának csengése

1. beszéd: A bábéli isteni szó
 1. Túl nagyot akar az ember.
 2. Döntően szól az Isten.
2. beszéd: A Sion hegyén csengő isteni szó
 1. Zeng a hegy.
 2. Szól az Isten.
3. beszéd: Jeruzsálem pusztulásának isteni szava
 1. Előre látja az Úr.
 2. Jövendölve felfigyeltet az Úr.
4. beszéd: A Messiás tanító szavai
 1. Önmagát revelálja.
 2. A nép hódolatát várva várja.
5. beszéd: A Messiás csodatevő isteni szavai
 1. Tettek az Isten szavai.
 2. Csodatettek Jézus szavainak támogatói.

*

X. beszédlánc címe: Az Isten gondviselő kezének elhúzódása (Dogmatikus sorozat)

1. beszéd: Látszat és valóság
 2. beszéd: „Távol” – a próba idején
 3. beszéd: „Távol” – a bűnök esetén
 4. beszéd: Velünk – minden életrezdülésünkben

* * *

B/ rész – c/ csoportja: Szentleckéhez fűződő beszédek

A Szentlecké szövege így szól: „Ezek intő példák számunkra, hogy ne kívánjuk meg a rosszat, mint ahogy ők megkívánták. Ne legyetek bálvány-imádókká, mint néhányan közülünk, amint az Írás mondja: „Leült a nép enni-inni, aztán fölkelt mulatni”. Ne is paráználkodjunk, mint néhányan közülünk, s ezért egy nap huszonháromezren veszttek oda. Ne is kísértjük az Urat, mint néhányan kísértették, s ezért kígyók által pusztultak el. Ne is zúgolódjatok, mint néhányan zúgolódtak, s ezért pusztító angyal áldozatai lettek. Mindez előképben történt velük, s a mi okulásunkra írták meg, akik a végső időkben élünk. Aki tehát azt hiszi, hogy áll, ügyeljen, hogy el ne essék. Mindeddig emberi erőt meghaladó kísértés nem ért titeket. Hűséges az Isten, aki erőtökön felül nem hagy megkísérteni, hanem a kísértéssel együtt a szabadulás lehetőségét is megadja, hogy kibírjátok” (1Kor. 10,6-13).

Ennek tartalma részletesen hivatkozik arra, hogy hogyan kell értékelné az Isten adományait, de ugyancsak figyelmeztet arra is, hogy keményen **büntető** Bíró az égi Atya. – Ez a szöveg is igazolja azonban azt az álláspontunkat, hogy a **szerető** Isten kegyelme elég arra, hogy eltávolodjék tőlünk a

büntető Isten karja. A **kísértésekről** mondott szavai mindezt igazolják. – Lássuk most ezeknek fejtegetését részletesebben.

Különálló beszédek

a) alcsoport: A büntető Bíró...

1. beszéd: Az élet tanítva intő példái

(Erkölcsei beszéd: A példásan büntető Isten)

Bev.: Régen közmondás: verba volant, exempla trahunt. A rossz példa botrányt okoz és így mások és magad lélekkárárt adja. Ennek az igazságnak hirdetését mutatja a Szentlecke szövege. Különösen, ha hozzákapsoljuk ezeket a verseket, amelyek így szólnak: „Testvérek, nem szeretném, ha elkerülné figyelmeteket, hogy atyáink mind ott voltak a felhő alatt, mind átkeltek a tengeren, s mind megkeresztelkedtek Mózesre a felhőben és a tengerben. Mind ugyanazt a lelki ételt ették, s mind ugyanazt a lelki italt itták. Ittak ugyanis az utánuk eljövő lelki sziklából: a szikla Krisztus volt. De legtöbbjükben nem telt kedve Istennek. El is hulltak a pusztában. Ezek intő példák számunkra, hogy ne kívánjuk meg a rosszat...” (1Kor. 10,1-6). – Kérdezzük csak: vajon miről szól nekünk az Isten „**intő példája**”?

1. Először is azt hirdeti: minden tettért felelős az ember.

Ez látszólagosan elméleti megállapítás, de valóban életet irányító, mégpedig jó irányba terelő isteni tanítás. Az igazság ugyanis az, hogy az ember **szabadság kincsét** hordozza, de ennek velejárója és így az élet nagy jelentőségű mozzanata a **felelősség** is. – Mi ennek az értelme? Adjunk részletesebb feleletet.

a) Szabad az ember cselekvéseiben. Ezért buzdít készséges cselekvésre az apostol: „Ne látszatra szolgáljatok, mint akik emberek tetszését keresik, hanem mint Krisztus szolgálói, akik szívesen teljesítik Isten akaratát” (Ef. 6,6). „Odaadással szolgáljatok, mert az Úrnak teszitek, nem embereknek” (Ef. 6,7). Legyen életelvetek, hogy a testi élet kötöttségeivel szemben a szellem szabadsága érvényesüljön; mégpedig: szándékban, döntésben és cselekvésben. Ez az ember szellemi kincse, és ennek a kincsnek a birtokában szabadon él az ember...

*b) De a szabadságra teremtett ember nagy szellemi kincsének **felelősség** a következménye.* Mesterünk szavát így hangoztatja az evangélista: „Mit hallok rólad? Adj számot a vagyonezelésről” (Lk 16,2). Itt persze átvitt értelemben is értelmezhető a vagyon... Tételszerű értelme pedig ez: a szabad ember maga dönt, és így természetes következménye a felelősség. – Szerepelhetnek azonban **befolyásoló** és **kényszerítő** tényezők is... Ezek esetében kisebb, vagy nagyobb, sőt egészen eltűnő is lehet a felelősség. De a döntő igazság ez: a szabad döntés – felelősséget követel!

2. Épp ezért a második felelet ez léssen: minden bűnért büntet az Isten.

A büntetés természetes a rossz cselekvés velejárója. Szinte ezt mondhatnánk: mindez következmény. Van benne elítélés és jóvátétel, de szerepet talál ebben – és ez igen fontos – a **nevelési** mozzanat is.

*a) Már az Ószövetség tanító példái is mutatják a **büntető Isten képét**.* A pusztában Istentől eltérő nép, az ingadozó Mózes, Dávid király, Salamon, a fogság népe... állandóan viseli az Isten büntetését. – Az Újszövetség pedig egyenesen leírja az **utolsó ítélet képét**: „Ezek örök büntetésre jutnak, az igazak pedig örök életre” (Mt 25,46).

*b) De azt se felejtjük, hogy az emberi élet olyan, hogy ami rosszat tettünk, annak még a **természetes felelősséggel** a természetes terhét is viseljük!* A bűn természetes következményeit is vállalnunk kell! Egészen elemi tapasztalat, hogy az elfecsérelt ifjúkor a tört és beteges férfikor szülőanyja...

Bef.: Ha mármost végsőleg azt kérdeznők: vajon miért áll elénk ma a büntető Isten képe, akkor az volna a felelet: azért, hogy tanítva tanítson a jövő életre. Tanuld meg ember, hogy **szabadnak, de felelősnek** teremtett az Isten! – Ha tehát nem járod az Ő útját, akkor vállalod a **magad választotta** büntetésnek, az örök boldogságtól való megfosztottságnak terhét... **Ibsen**, az újabb kori drámaírók egyik legnagyobbja, igen gyakran hivatkozik arra, hogy a **múlt terhe** a tragikus **jövő gyökérzete** (Rosmersholm). – Igaz, a bűn magában hordja a jövő terhét, és így a büntetését is. – Még a „jók” se bizakodjanak el, mert igaz az apostol szava: „Aki tehát azt hiszi, hogy áll, ügyeljen, hogy el ne essék” (1Kor. 10,12)!

2. beszéd: A bálványimádás büntetése

(Erkölcsi beszéd: Büntet az Isten)

Bev.: Isten szeretete kiáradó, de az isteni törvény megszegése nem figyelmen kívül maradó. Oka egyszerű: Isten parancsoló szava feltétlen érvényt nyer. Vagy akarattal történő behódolásban, vagy a szankció kemény erejében. – Hogyan látjuk ezt a zsidó nép életében, hogyan kell ezt értelmeznünk mai életünkben?

1. Bálványt imádott a zsidó nép – és bűnhődött.

Az Ószövetség egész története az Isten imadását és a Messiás várását rajzolja elénk. De természetes, hogy a pogány nép áradata közepette meg-megingott a zsidó nép hite. Bűne – a tudatos elfordulás.

a) Isten ugyan csodás áldásaival kísérte. Pátriárkáit segítette. Mózással Egyiptomból kivezélte, prófétái szavával erősítette.

b) A nép azonban bálványok imadásába süllyedt. Aranyborjú imádása (Olvasd végig: 2Móz. 32). Salamon pogány istenek szobrai hozza Jeruzsálembe.

c) De a jóságos Isten – büntető kézzel sújtja eltévelyedett népét. „Halljátok egek, és figyelj földed, föld, mert az Úr beszél: fiaikat neveltem és felmagasztaltam, ők azonban megvetettek engem! Az ökör megismeri gazdáját, s a szamár urának jászolát; Izrael azonban nem ismer el engem, és népem meg nem ért!” (Iz. 1,2-3).

2. Bálványt imád a keresztény és bűnhődni fog.

De mindezt nemcsak történelmi ismereteknek kell tekintenünk, hanem életpéldáknak kell elfogadnunk.

a) A keresztény nép is vette az Úr kegyét. A Messiás a megváltott nemzedéke, akit a csodák csodájával ragadott Magához a Mester.

b) De a hitben ingó és itt-ott megtagadó is a keresztény hívő. Akár a tudományok látszata, akár az élet könnyítésének keresése igen sokat elsodor közülünk.

c) Ámde az Isten keze nem távozik el fejük felől. Egyrészt még így is véd, de másrészt büntet. De az utolsó napon igazságot szolgáltat. Ez pedig a jók jutalma és a rosszak büntetése. Ne csald magadat ezzel a hamis tétellel: Isten szeretete nagyobb az igazságnál. Istenben nincs fokozás, hanem végtelen az egyenlőség.

Bef.: Az élet igazsága ez: az Isten parancsolatai és törvényei végérvényt követelnek.

3. beszéd: Ne paráználkodjál!

(Erkölcsi beszéd: A VI. parancsolat)

Bev.: Az isteni Bölcsesség az emberi élet sokszorosítását és így mennyországának benépesítését is emberi élettörvényektől tette függővé. De egészen természetes, hogy ezt a legszentebb életszolgálatot olyan törvényekkel szentelte, amelyek a hűségnek szent életet, a hűtlennek kemény büntetést mér ítéletképpen. – Mit követel és ígér az Isten?

1. Isten törvényeinek betartásával szenteld testedet.

Az élet törvényei között a „jövő életet” fakasztó a legszentebb.

a) Az Istené az irányító szó. „És megáldá őket az Isten, és mondá: Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá” (1Móz. 1,28). Szent az Isten látása és együttműködő az új élet hajnalhasadásakor (test a szülőktől, lélek a Teremtő Istentől!).

b) Emberé az áldozatos élet. Azért áldozatos, mert küzdelmes az ösztön túlzottan követelődző mel-lékzöngéje (élvezet) és továbbá azért, mert saját kényelméről való lemondást áldoz – a „szent harmadik” miatt.

c) Istené és emberé – az egész erkölcsi élet (előkészületi ifjúkor és tiszta szolgálatú felnőtt kor!) szolgálata. Isten a magasabb rendű látást és az ösztön feletti győzelem lehetőségét biztosító kegyelem-áradást adja, az ember pedig az akaratedzés és áldozatosság erényét biztosítja. Így: kettős a tiszta élet szolgálata.

2. Ösztönös életté ne alacsonyítsd életedet.

Ez a második rész már tiltó rendelkezés.

a) Ószövetség szava a házasságtörést ítéli el a VI. parancsban. Igaz ugyan, hogy a IX. parancsolat némi kiterjesztéssel a kívánságra is alkalmazható.

b) Az Újszövetség szava – a belső bűnre is kiterjeszti a VI. parancs tilalmát. „Én pedig azt mondom nektek: Mindaz, aki bűnös kívánsággal asszonyra néz, szívében már paráználkodott vele” (Mt

5,28). Ez a keresztény lelkiesség magasabb rendűsége.

c) De a büntetés keménysége az egész üdvtörténetnek állandó hirdetése. Az Ószövetség megköveteli, az Újszövetség az Egyházból zárja ki a paráznát. „Egyébként az a hír járja, hogy paráznaság fordul elő köztetek, mégpedig olyan, amilyen még a pogányok közt sincsen, az tudniillik, hogy valaki saját atyjának feleségével él... adjuk át az ilyentestének vesztére a sátánnak, hogy lelke üdvözüljön az Úr (Jézus Krisztus) napján” (1Kor. 5,1 és 5). Kemény a tilalom és ezért súlyos a büntetés. – Aki tehát isteni akar maradni, az tiszta testtel és lélekkel legyen az élet szolgája vagy szolgáló leánya.

Bef.: Végső értelmé így szól a tiltó parancsnak: csak Isten szentségi törvényén belül (házasság szentsége) szolgálj az életet.

4. beszéd: Ne zúgolódjál Isten ellen!

(Erkölcsei beszéd: Isten elleni beszéd)

Bev.: Mit lát és tud az ember? A bölcselők nagy világa ebbe a mondatba zárható: a felületet és jelenségeket. – És ez minden? Belső valóságot, jelent és jövőt? Figyelmeztet arra, bízd magadat az Istenre és rendelkezéseire, mert ezek javaidat szolgálják.

1. Rendelkezései szeretetből fakadnak.

Ez az alaptétel abból az igazságból sarjad: Isten a Szeretet. „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8). Éppen azért az isteni döntésekről a következőket kell tudnunk.

a) Szeretet sugallja. Belső valóság a Szeretet; a kifelé ható indítás és cél szintén. Amit a Szeretet, tehát az Isten diktál törvényeivel, az az irántunk való szeretet kifolyása.

b) A szigor „szankcionálja”. Ez igaz. De ennek gyökere is a szeretet. A szigorú szankció a behódolásra szorít. De a szigorú szankció a legkisebb szeretet jeledre változik és enyhül. Mert: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). „Mit gondoltok? Ha valakinek száz juha van s egy elcsatangol közülük, nem hagyja ott a kilencvenkilencet a hegyen és nem megy, hogy megkeresse az eltévedtet?” (Mt 18,12).

2. Döntései is isteni előrelátásból erednek.

Az ember a múlt felelőse, a jelen ismerője, az Isten a jövő hordozója. Miben áll ez?

a) Látja a jövőt, ami jönni fog, ez benne ismert jelen. A Szeretet tehát olyan jelent biztosít, amely az értékesebb jövő szolgája. – Ha nem teljesül a te vágyad, akkor teljesülhet a te javad.

b) Tudja a neked értékes adományt. Isten tudja, hogy mi jó neked. A szenvedés is jó lehet. – Nem mondja-e a Mester ezt is: „Ha tehát ti is, bár rosszak vagytok, tudtok jót adni fiaitoknak, mennyivel inkább adja mennyei Atyátok a Szentlelket azoknak, akik kéri tőle” (Lk 11,13). Tehát zárt maradjon – az ítélni akaró ajak, és nyílt legyen a kegyelmet váró lélek.

Bef.: Bízunk életünket az Istenre és biztosak lehetünk, hogy javunkra válnak az élet eseményei.

5. beszéd: Az Úr tilalomfái

(Erkölcsei beszéd: Az Úr tiltó parancsai)

Bev.: Az életutat Isten lélekindítások kegyelmével és parancsokkal határolja. Ezek az – útjelzők. Köztük tilalomfák is vannak, amelyek a veszélyes utak elzárását célozzák. – Milyen szöveget írt ezekre a Teremtő?

1. Idegen isteneid ne legyenek előtted!

a) Ez gyalázása az Istennek. Ez megtagadása az Istennek.

b) Ez felmagasztosítása a földieknek. Leköti a szívet a földnek. „Ahol a kincsed, ott a szíved is” (Mt 6,21).

2. Ne paráználkodjál!

Keményen hirdeti ezt az Úr! „Ne paráználkodjál!” (2Móz. 20,14). Azért olyan keményen hangzó, mert ellenkező esetben csak a test szolgálatában élne az ember.

a) Ez szolgálata a testnek. Elmondhatnók magunkról, ha a tilalommal szembe mennénk: „Tudjuk, hogy a törvény lelki, én azonban testi vagyok, a bűnnek rabja” (Róm. 7,14). És azt is jegyezd meg, hogy csak a testet szolgálva mulandó, pusztuló teremtményt szolgálunk. Ezért mondja a próféta: „Minden test, olyan mint a fű, és egész dicsősége olyan, mint a mező virága” (Iz. 40,6). – De azt se felejtse el, hogy a testnek szent a hivatása. Figyeld csak Szt. Pált: „A test ellenben nem a paráznaságért van, hanem az Úrért, az Úr pedig a testért” (1Kor. 6,13). Majd egészítsd ki ezzel a szöveggel: „Nem

tudjátok, hogy testetek Krisztus tagjai? Leválasszam talán Krisztus tagját és parázna nő tagjává tegyem? Isten mentsen!” (1Kor. 6,15). Így rádöbben sz erre az igazságra: szent a test!

b) Ez gyilkosság a testnek és a léleknek. Mit ér az egészséges test? Érték és kincs. De csak akkor, ha a lélek céljainak aláztosa. Ezért olvassuk: „Igaz szentség mellett többet ér a lélek egészsége bármennyi aranyból, ezüstből, és ép test mérhetetlen gazdagságánál” (Sir. 30,15). Sőt ez is igaz: „Mert a romlandó test teher a léleknek, s a földi sátor lenyomja a sokat tűnődő elmét” (Bölcs. 9,15). – De ha értékben a lélek a nagyobb, annál súlyosabb a felelősség, ha a lélek pusztulásának szolgájává lenne. A Mester így szól erről: „Ne féljétek azoktól, akik megölik a testet, de a lelket nem tudják megölni. Inkább attól féljétek, aki a lelket, meg a testet is pokolba taszíthatja” (Mt 10,28). – Jól kellene tudnunk ezekkel a pusztulásokkal szemben: „Érzéki testet vetnek el – szellemi test támad föl. Ha van érzéki test, van szellemi is” (1Kor. 15,44-45). Ez pedig ismét a test nemességére fordítja a figyelmet.

Bef.: Áldott fa a tilalomfa. Int, hogy merre ne kanyarodjunk, hogy így az omlás és pusztulás verembe ne zuhanjunk. Mintha ezt is a „Keresztfá” állítaná elénk...

6. beszéd: Az Ószövetség előképei

(Biblikus beszéd: Isten keze a múltban)

Bev.: A történelemről azt mondják, hogy az „élet mestere”. Forgasd csak a történelem lapját, és tanítani fog arra is, hogyan büntet az Isten. – Hogyan látom ezt?

1. Sújtott az Isten keze.

Olvasd csak az Írás szövegét: „Testvérek! Szívem vágya és könyörgésem az Istenhez, hogy üdvözüljenek. Tanúságot teszek róluk, hogy van bennük buzgóság Istenért, de hiányzik a helyes megértés. Félreismerik ugyanis az Istentől eredő megigazulást, és a magukéval próbálják helyettesíteni. Nem vetik alá magukat az Istentől eredő megigazulásnak. Márpedig a törvény végső célja Krisztus, aki által minden hívő megigazul. Mózes azt írja a törvényből eredő megigazulásról: „Csak az az ember fog élni általa, aki teljesíti” (Róm. 10,1-5). Ez az Ószövetségből idézés büntető szankciókkal. – Szólt ez a tanítás a múltból, de szól és hangzik a jelenben is.

a) A múltat az Írás lapjai jegyzik (Dávid, Szodoma, Babel, Salamon stb.). Mind Isten elleni lázadás – Isten büntetését mutatja.

b) A jelent – a mai kor embereinek élete mutatja. Ezért a múlt – a jövő előképe. Nemzeteké... Minden állam talpköve... (Berzsenyi, Bulwer: „Pompeji pusztulása”, Ágoston, Huysmans, Papini élete...)... Magam elesettségét is a múltból érdemelt büntetésem eredményezi.

2. Hogy lásson és így értékeljen az ember lelke.

De az Isten szankciója nem öncél, hanem az isteni szó érvényének valósága és az ember életének megjavítása. A büntető szankciónak pozitív hangoskodása is hallható. Mégpedig ilyen formában:

a) Úgy élj, hogy jutalmazzon az ég.

b) Úgy élj, hogy boldog élet legyen örökkévalóságod. A büntetést tudó ember – világosan látó lény és a világosan látó szentül éli földi és örök életét. – Ezért az újszövetségi történetek az Isten pedagógiájának előrevetített képei, amelyekből tanulnia kell az Újszövetség népének.

Bef.: Olvasom az Ószövetségben hangzó kemény isteni ítéleteket, hogy tanuljak belőlük hűséges Isten szolgálatot.

*

b) *alcsoport: A kísértés kérdése*

1. beszéd: Mi a kísértés?

(Erkölcsei beszéd: A kísértés)

Bev.: Ingó és harcolóan küzdő az ember. Életének tartalma a harc, mert életét zavaró hatalom a kísértés. – Mi a kísértés?

1. Lényegében a rossznak jó színben való feltűnése.

Gondoljunk erre a szövegre: „Jaj nektek, kik a rosszat jónak mondjátok, s a jót rossznak!” (Iz. 5,20).

a) Oka lehet a sátán. Itt gondolj Jóbra. „De bocsásd csak reá egy kissé a kezedet és verd meg min-

denét, amije van, akkor bizony szemtől-szembe áld téged! Mondá erre az Úr a sátánnak: Nos, a kezedebe adom mindenét, amije van; őreá azonban ne nyújtsd ki kezedet! Erre eltávozott a sátán az Úr színe elől” (Jób 1,11-12).

b) Oka lehet a bűnös természet. Olvasd az apostol szövegét: „Mindenki úgy esik kísértésbe, hogy saját kívánsága vonzza és csábítja. A kívánság azután, mihelyt megfogant, bűnt szül, a bűn pedig, ha végrehajtják, halált okoz” (Jak. 1,14-15).

c) Oka lehet az embertestvér. Oka lehet: Káin és Ábel, Ézsau és Jákob története.

2. Gyakorlati valóságban: az emberi akaratnak erőpróbája.

a) Alapja lehet az Isten próbája. Ismét Jóbra hivatkozom.

b) Alapja lehet a múlt igényeskedése. Most a múlt bűneire gondolj! Szokásos bűnök.

c) Alapja lehet a szokásos igényeskedésük. Végül a saját gondatlanságodra eszmélj!

Bef.: De az Isten ereje nagyobb, mint a kísértés hatalma!

2. beszéd: Mi a kísértés értelme?

(Erkölcsei beszéd: A kísértés értelme)

Bev.: De miért is kell kísértés közepén peregnie az életnek?

1. Erőpróbán áll az ember.

a) A „szabad ember” kiválósága a harcnak, a jónak a döntése, kivívása – ez az isteni terv.

b) A harc pedig a jó és rossz ütközésének erőpróbája.

2. És győzelemre segíti az Isten.

De nem szabad azt hinni, hogy az Isten magunkra hagy.

a) A Mester pedig ezt mondja: „amikor eljön ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra. Nem magától fog szólni, hanem azt mondja majd, amit hall, és a jövődöt fogja hirdetni nektek” (Jn 16,13). „...tanítsátok őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek. Ime, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20).

b) Az apostol ezt mondja: „Hűséges az Isten, aki erőtökön felül nem hagy megkísérteni, hanem a kísértéssel együtt a szabadulás lehetőségét is megadja, hogy kibírájátok” (1Kor. 10,13).

Bef.: Mi tehát a kísértés értelme? Az ember harcának a megindulása és az Isten kegyelmének a diadala.

3. beszéd: Mi a kísértés határa?

(Erkölcsei beszéd: Meddig terjed ki a kísértés ereje?)

Bev.: Lehet elméletien nézni a kérdést és ebből a szemszögből ítélkezni. Ilyen elgondolásban hogyan kell a kísértést értelmezni?

1. Ereje a lélek hullámozását hozza.

a) Megindítója – a jó és a rossz harcának.

b) Csábítója – a rossz diadalának.

2. De hatalma a kényszerít nem okozza.

Ez az erő nem kényszerítően erős.

a) Ember szellemi erői is ellenállóak.

b) Isten segítsége mellénk álló.

c) És így a próba diadalmat arató.

Bef.: De sohasem kényszer? A betegessé fejlődő romlottság kényszerít szülni, de itt már nincs erkölcsi felelősség.

4. beszéd: Mi a kísértés hatása?

(Erkölcsei beszéd: A hatások)

Bev.: Az élet hullámozása és a kísértés hullámverése mit eredményez az egyes emberben?

1. Egyeseket – megtöri.

a) Az egyesek sorsa: az elesésé.

b) De figyelj arra: ki tette magát gyengévé?

2. Másokat – megerősíti.

- a) A jókat Isten felé lendíti kegyelem-kérésre.
- b) A vett kegyelem pedig erősítő győzelemre.

3. De az embereket féltő óvakodásra indítja.

- a) Mindenkit figyelmeztet az óvakodásra.
- b) Mindenkit int az Isten segítségének kérésére.

Bef.: Végül is odajutunk, hogy a kísértés: erők próbája és Istenhez emelése, így azután az Isten felé fordulás egyszerű szolgálója.

5. beszéd: A kísértés rettentő ereje

(Erkölcsei beszéd: Mi a kísértés iránya?)

Bev.: Hányféle „gravitáció” húzza az embert? Ég és föld. Fölfelé és lefelé. De figyeljük csak az Írást: „Örvendeztetek hát mennyek és ti, akik benne laktok! Jaj a földnek és a tengernek, mert hozzátok szállt le az ördög nagy haraggal. Tudja, hogy csak kevés ideje van” (Jel. 12,12). Mintha azt mondaná: boldogok az eget keresők, és boldogtalanok a földre süllyedők. – Mit tesz tehát a kísértő?

1. Húz a „faragottképek” imadásának kísértése.

- a) Ne készítsétek, kerüljétek. – Lehet ez önimádat. Lehet: alsóbbrendű életimádat.
- b) Imadásától óvakodjatok (Lásd: 2Móz. 32.fej.). „Ha azonban elfordul szíved s nem engedelmeskedel, hanem megtévedsz és más isteneket imádsz és szolgálsz, akkor – íme ma előre megmondom néked – elveszesz...” (5Móz. 30,17-18).

2. Húz az ösztönös élet szolgálatának kísértése.

- a) Étel, ital, játék. „És íme itt öröm és vidámság van! Borjakat vágnak és kosokat ölnek, húst esznek és bort isznak: együnk, igyunk, holnap úgyis meghalunk!” (Iz. 22,13). „Együnk, igyunk, hiszen holnap úgyis meghalunk!” (1Kor. 15,32).

- b) Venus barlang (Tannhäuser)... „Ha ugyanis feslett életet él, élve is halott” (1Tim. 5,6).

- c) A földi élet lihegő vágya. Ezzel Krisztus tanítását „kísértjük”. „Ne kísértjük az Urat, mint néhányan kísértették, s ezért kígyók által pusztultak el” (1Kor. 10,9).

Bef.: Mi legyen tehát a jelszavunk? Óvakodj a föld döntő gravitációjától, mert elpusztul lelked gloriifikációja.

6. beszéd: Mi az élet egyik bölcs szabálya?

(Erkölcsei beszéd: Életszabály)

Bev.: Az élet igazi irányvonalát a Mester diktálja, de a részleges szabályokat a küldött tanítványok hirdetik. Ennek alapja ez a parancs és ígért: „A Vigasztaló pedig, akit az Atya nevemben küld, megtanít majd mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek” (Jn 14,26). – Milyen bölcs életregulát ad az apostol?

1. Aki áll, vigyázzon, hogy el ne essék.

Látszólag intés, valóban pedig irányítás. Mit mond valóban?

- a) Legyetek a Mester életútjára állók és azon járók.
- b) De önereitekben ne bizakodjatok, hogy Krisztussal járn tudjatok. Jól jegyezd meg: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki énbennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hisz nálam nélkül semmit sem tehettek” /Jn 15,5/.

2. Aki pedig elesett, vigyázzon, hogy minél előbb felkeljen.

De az irányító tételnek olyan alakja is vagy, amely az elesettnek diktálja a felemelkedés módját. – Miben áll ez?

- a) Gyengeséged és sebesült voltod – azonnal gyógyulást követel. Azért: Ite ad Jesum!
- b) A gyógyító Mester azután keblén melenget. Et vita itis ad coelum! (Lásd: pl. a bárányt keblére szorító Mester képét...).

Bef.: Mi tehát a tanulság? Hallgasd az apostol jelszószerű oktatását és így járn fogod az Isten pontozta életösvényt.

7. beszéd: Az ember életútja

(Erkölcsei beszéd: A kísértés kérdése)

Bev.: Az emberi élet ősi súrlódása nem ősi és töretlen lendületet ad az Isten felé, hanem ingó és küszködő törtetés az élet viharzónája világában. – Hogy mi ennek magyarázata, arra feleletet adhat: az Isten terve, amely diadalmas óriásnak gondolja az embert; de ugyancsak feleletet adhat az a tény, hogy gyengének bizonyult a szabad ember, és így a gyarlóság terhét viseli az embernemzedék. – De vajon annyira átalakult-e az ember, hogy teljes labdájává lett az elhomályosult értelemnek, a rosszra hajló akaratnak?

1. Kísérti a jónak mutatkozó gonosz.

Valójában mi az ember közvetlenül észlelhető kísértése? És kísérete?

a) Önnönmaga természete. Ebben annak végességében rejtőzik a tévedés lehetősége. De ezt még annál inkább fokozza az elesett természet állandó terhe (eredendő bűn).

b) Égi Atya élő szeretete. Egekől száll és mellettünk van. Sőt élő valóságban – bennünk él. „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16).

2. De győzedelmes lesz az Úr áldotta harc.

Az állandó kettős kíséret mellett nem szabad, hogy elkallódjék a lélek.

a) Isten jelenléte erőközlés Istentől. Ezt tudjuk. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). „Hűséges az Isten, aki erőtkön felül nem hagy megkísérteni, hanem kísértéssel együtt a szabadulás lehetőségét is megadja, hogy kibírjátok” (1Kor. 10,13).

b) Csak az ember lelke legyen – erőt felfogó. Vegye át az Úr kegyelmét és kövesse a példát mutató apostol útmutatását, aki ezt mondhatta: „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10). És ügyeljen erre: „Mint az ő munkatársai, figyelmeztetünk titeket, hogy Isten kegyelmét ne vegyétek hiába” (2Kor. 6,1).

Bef.: Milyen tehát az ember életútja? Küzdelem az előretörésben, de diadalra törő az isteni segítséggel.

8. beszéd: Az emberi önhittség ellenszerei

(Erkölcsi beszéd: Önerőnk gyengesége)

Bev.: Büszkélkedik sokszor az ember: íme én biztos vagyok az életemben. Akárcsak Péter az esküvel ígérő. Ezt a hangot pedig így hangoztatja: „Ha mindnyájan megbotránkoznak is tebenned, én meg nem botránkozom soha” (Mt 26,33). – De nem észlelhetők-e olyan életadatok, amelyek kigyógyítanak ebből az önhittségből?

1. A kísértések eleven támadásakor érzett gyengeség.

Ez az első tapasztalat. És kiható ereje?...

a) Ez megaláz. De olyan alázatra hangol, amely később felemelkedésre segít. Jól felfigyelj a Zsoltáros szavaira: „Mert a megalázott népet megmented, de megalázod a kevélyek szemét” (Zsolt. 17,28).

b) De az alázat az ég felé emel. „A töredelmes lélek áldozat az Istennek, a töredelmes, alázatos szívét, Isten, nem veted meg! (Zsolt. 50,19). Sőt buzdításképp így hangol reá az Írás: „Minél nagyobb vagy, annál inkább alázkodjál mindenben, akkor kegyet találsz Istennél” (Sir. 3,20). – De azt is vedd tudomásul: „Mert az Isten az, ki igazságot teszen; az egyiket megalázza, a másikat felmagasztalja” (Zsolt. 74,8). És ennek alapján így foghatod egybe az isteni alázkodás isteni erejét: „Aki fölmagasztalja magát, azt megalázzák, aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Mt 23,12).

2. A győzelem esetén érzett isteni kegyelem.

Nem az ember nyeri meg, hanem Isten adja a győzelmet. Az ember reádöbben.

a) Tárnyilag győz az Isten, vagy „efficaciter”. „A világban üldözést szenvedtek, de bízzatok, én legyőztem a világot” (Jn 16,33). Ezt mondja: enyém az erő! De lehet ez győzelem. Sőt lehet: adiuvanter. Segítő kegyelemmel támogató. Sőt lehet: sanctificatione. Megszentel és fiává fogad. Ezt imígyen írja le az Írás: „Ti Istentől vagytok, gyermekeim, és győzedelmeskedtetek azon. Hiszen, aki bennetek van, hatalmasabb mint az, aki a világban van” (1Jn.4,4). Vagy más szavakkal így színezi: „... az Úr Jézus Krisztus nevében és Istenünk Lelke által megtisztultatok, szentek lettetek és megigazultatok” (1Kor. 6,11).

b) Alanyilag erős lesz az Isten áldotta ember. Elzengheti így az Úr erőse: „Az Úr az ő népének erőssége, és fölmentője megmentő védelmezője” (Zsolt. 27,8). Vagy ezt énekelheti: „Szeretlek Uram, én erőm! Uram, én erősségem, menedémem és megszabadítóm; én Istenem, segítségem, kibem reménykedem. Oltalmazóm, megmentő szarvam, ki fölemelsz engem” (Zsolt. 17,2-3).

Bef.: Alázd meg magad, és felemel az Isten!

*Beszédláncok***I. beszédlánc címe: „A bűnös ember tettei”**

Ennek a beszédláncnak gondolatait úgy lehetne kibontani, hogy először – a Szentlecke szövege szerint – fejtegetnők az Írás elítélte bűnöket és azután vezetnők le, hogy a megtérővel szemben kegyes az Isten, de a megátalkodottal szemben kemény a Bíró. Így ez a beszédlánc is az egész ünnep alap-gondolatát csendítené.

1. beszéd: Csak enni és inni ...

Bev.: Színeznünk kellene a csak „habzsoló ember” szomorú képét. Előtte csak egy érték van: a gyomor telítettsége és az ízek élvezete.

1. Kell az étel és ital, hogy éljünk.

- a) Isten szolgálat az élet hivatása.
- b) Földi táplálék – a hivatásteljesítés alapja.

2. De Isten elleni bűn, ha csak azért élünk, hogy együnk.

- a) Ha célja lesz az eszköz (étel – ital).
- b) Akkor Isten tervével szemben megy az ember. Ezért ítéli el keményen az Írás. „Végük a pusztulás, istenük a has, dicsőségük az, ami gyalázatuk” (Fil. 3,19).

Bef.: Szögezzük le, hogy az étel és ital nem lehet az ember bálvány.

2. beszéd: Csak szórakozni...

Bev.: Fejtegetendő az, hogy az Isten terve, még a földön is, a paradicsom, de az élet tartalma az áldozatos szolgálat.

1. Az élet tartalma az erőfeszülést hozó szolgálat.

- a) Magad szolgálod.
- b) Embertestvért szolgálod.
- c) Istent szolgálod.

2. Az élet mellékzöreje a kedély, öröm és játszi könnyedség.

- a) Öröm és boldogság.
- b) Pihenés és üdülés. Nem tartalma, hanem igényelhető része, íze, illata az életnek.

Bef.: Ítéljük el azokat, akik játéknak, színpadnak nézik az életet és eljátsszák rajta kisded játékaikat. – Ezek ne feledjék, hogy tragédiává lésszen bohóckodó „életjátékuk”. Miért? Mert az Úr ítél.

3. beszéd: Csak bujálkodni ...

Bev.: Színezzük Szodoma és Gomorra történetét.

1. Az „öszön embere” a testi élvezeteket habzsolja.**2. De az „élet Ura” a vakmerőket keményen sújtja.**

Bef.: Szent a test és szent legyen ennek gondozása.

4. beszéd: Csak a földiekben gyönyörködni...

Bev.: A földi örömök a földön élvezhető lelki örömök, hatalomvágy, önzés stb. területe...

1. Az „én” hivalkodó hangoskodása.**2. A „más” kihasználó letiprása.**

Bef.: Elítélendő az „Übermensch”-nek hivalkodása, mert az nem a közösségi szeretet boldogító léleköröm sodródása.

II. beszédlánc címe: A Krisztust kísértők

Ez a beszédlánc azoknak a vakmerőknek életfelfogását ismertesse, akik túlméretezetten gondolkodnak a jóságos Mesterről, és így gonosz életüknek védőpajzsául akarják felhasználni az isteni Jóságot. A Jóság véletlenségét kiélvezik, hogy az igazság véletlenségét letompítsák. Ezek elítélése nagyon, de nagyon szükséges.

1. beszéd: „Érttem halt, tehát velem marad”...

Bev.: Ismertessük, hogy a vakmerő ember védő tételeket keres. Ez az imént írt címnek is az egyike. Ilyen formát is ölthetne: az érttem halt Mester majd csak megment engem...

1. Meghalt értted, hogy üdvözülhess.

Ennek tárgyi hívó szava: megváltó kereszt.

2. De nem üdvözülhetsz, he nem tevékenykedsz.

„Meg akarsz győződni, te oktalan ember, hogy tettek nélkül meddő a hit?” (Jak. 2,20).

Bef.: Isten azonban csak az akarókat üdvözíti.

2. beszéd: „Érttem halt, hát kegyelmes marad...”

Bev.: Értelmezzük az isteni kegyesség lényegét mondván: a jóság kiáradása a jóságot keresők felé.

1. Bocsánatát adta a bánkódóknak.

2. De eltaszító ítéletét hirdeti a gonoszoknak.

Bef.: Hivatkozzunk – az utolsó ítélet Bírójára.

3. beszéd: „Érttem halt, hát Magához visz...”

Bev.: Színezheto a kitárt karú, keresztben függő Mester képe. Mindenki felé ölelő a karja.

1. Az ölelő kar minden embert várja.

2. De lelkéhez csak a bárány népet zárja.

Bef.: Szögezzük le, hogy a „bárány nép” hangja nem a vakmerő merészkedése.

4. beszéd: „Érttem halt, hát Vele élem örök életemet...”

Bev.: Állapítsuk meg: igen! De kérdezzük meg: milyen feltétel mellett?

1. Vele él – a tiszta ember.

2. Vele boldog – a diadalmas ember.

Bef.: Mondjuk ki: ha a feltételt nem teljesítetted, akkor nem lérsz részesed Isten országában.

* * *